

BUDGET 2024

**MED FLERÅRSPLAN
2025-2026**

Region Kronoberg

**REGION
KRONOBERG**

Innehållsförteckning

Ett gott liv i ett livskraftigt län.....	3
Medarbetare	7
Uppdrag/Prioriterade aktiviteter	8
Mål och mätetal	10
Hälso- och sjukvård samt tandvård	13
NÄRMARE KRONOBERGAREN	14
Uppdrag/Prioriterade aktiviteter	19
Mål och mätetal	21
Kollektivtrafik	22
TRAFIKFÖRSÖRJNINGSPROGRAM	24
Uppdrag/Prioriterade aktiviteter	24
Mål och mätetal	26
Regional utveckling	29
GRÖNA KRONOBERG - Region Kronobergs regionala utvecklingsstrategi	31
Uppdrag/prioriterade aktiviteter	31
Mål och mätetal	32
Kultur	35
KULTURPLAN KRONOBERG	35
Uppdrag/prioriterade aktiviteter	37
Mål och mätetal	38
Ekonomi.....	41
GOD EKONOMISK HUSHÅLLNING	41
Uppdrag/Prioriterade aktiviteter	42
Mål och mätetal	43
Finansiering och budgettabeller	44
Driftsramar per nämnd	49
Kapiteringsersättning till vårdval och barntandvård	52
Investeringsbudget	53
Hållbar utveckling i Region Kronoberg.....	57
HÅLLBARHETSPROGRAM	57
Uppdrag/prioriterade aktiviteter	59

KRONOBERG – SMÅLÄNSK KLURIGHET, NYTÄNKANDE OCH HANDLINGSKRAFT

Vår största utmaning just nu är att hitta personal. Det är ett problem vi delar med alla andra arbetsgivare i länet och landet. Befolkningen förändras. Vi får fler äldre personer. Samtidigt kommer det ut för få personer på arbetsmarknaden. Det finns fler lediga jobb än de som söker arbete, dessutom skall alla ha rätt utbildning. Det gör att vi måste jobba på ett nytt sätt. Använda teknik och nya yrkeskompetenser för att möta det ökade behovet av vård. Dessutom vill vi arbeta mer personligt och närmare våra kronobergare.

Situationen i omvärlden gör det inte enklare. Vi hann inte avsluta en omfattande epidemi förrän det blev ett fruktansvärt krig i Europa. Problemen orsakar stora kostnadsökningar och inflation som leder till lågkonjunktur. Räntor, avsättning till pensioner och index stiger. Människor får mindre värden i sina plånböcker och det gäller även för Region Kronoberg.

Regionen behöver göra stora investeringar för att kunna arbeta på ett nytt sätt. Personalen vill ha högre löner och statsbidragen sjunker. År 2023 och 2024 har vi troligen underskott på vår verksamhet. Vi måste prioritera hårt.

Vi hoppas på ökade statsbidrag. De ska vara utan pekpinnar. Vi måste få använda pengarna där de behövs bäst. Vi försöker på samma sätt att inte detaljstyra budgeten utan ge våra nämnder och medarbetare ansvar och befogenhet att se till att arbetet blir väl utfört.

Om vi skall lyckas med en bra vård i Kronoberg behöver vi våra engagerade medarbetare. Vi måste också ha engagerade invånare. Idag är det viktigt att arbeta för att vara frisk. Det kräver ett stort egenansvar och kunskaper om hur man förebygger ohälsa. I det har vi även hjälp av hela civilsamhället som i föreningar och organisationer jobbar för trivsel och välbefinnande.

Vi hoppas 2023 skall bli ett år då allt vänder och vi märker förändringar och framgång. Nu har vi i flera år testat, handlat upp, pratat, planerat och utbildat. Som smålänningar vänder vi på alla stenar och vill att de skall komma på rätt plats i muren. Nu finns grunden för kronobergarnas resa in i framtidens Nära vård!

Som ni förstår har vi som alla andra många spännande utmaningar framför oss, vi kommer lösa dem tillsammans med våra medarbetare med både småländsk klurighet, nytänkande och handlingskraft!

ETT GOTT LIV I ETT LIVSKRAFTIGT LÄN

Region Kronobergs vision är ***Ett gott liv i ett livskraftigt län*** och värdegrund är ***Respekt för människan***. Det är det som är grunden i allt vi gör – hur vi är mot varandra och i mötet med kronobergarna, i de beslut vi fattar, när vi prioriterar våra resurser, när vi utvecklar och förändrar vår verksamhet, när vi sätter mål, formar strategier och planerar aktiviteter.

En vision är just en vision – en bild av hur det är när allt är precis som vi vill att det ska vara. Svår att uppnå, men ändå närvarande i vardagen i allt vi gör. För det är ditåt vi ska sträva, det är den bilden som driver och motiverar oss.

Men vad innebär ett gott liv i ett livskraftigt län – eller annorlunda uttryckt: hur det är när allt är precis som vi vill att det ska vara?

”Då har vi ett Kronoberg där alla invånare har en god livskvalitet utifrån sina förutsättningar och behov. Det är ett Kronoberg där människor vill leva och bo, och där vardagslivet fungerar för alla.

I Kronoberg finns en stark framåtanda. Utveckling, innovation och forskning är starka drivkrafter. Vi är ett län i framkant. Vi har förnyelseförmåga, helhetssyn och drar nytta av varandras kvaliteter.

Vi är ett starkt och robust län, som klarar de påfrestningar som ett samhälle kan utsättas för. Andan är öppen och kronobergarna känner att de kan vara delaktiga i och påverka utvecklingen i länet.

Vi har stark och hållbar tillväxt, och hög sysselsättning. Företagandet blomstrar. Vi stöttar och uppmuntrar företag och entreprenörer att förverkliga sina idéer och satsa på innovationer.

Infrastruktur och transportnät är väl utbyggt i Kronobergs län. Det är enkelt att resa och transportera varor hållbart och effektivt, men också att gå och cykla på ett säkert sätt.

Det är lätt och tillgängligt att resa kollektivt inom länet, såväl som till och från Kronoberg. Kronobergarna kan resa tryggt, bekvämt, tillförlitligt och hållbart. Därför är kollektivtrafiken ett självklart val för många.

Det finns ett brett utbud av kultur och upplevelser för alla. Konst, teater, musik, historia, naturupplevelser, friluftsliv; idrott, inspiration, kreativitet – det finns möjligheter för alla att ha en rik och aktiv fritid.

I Kronoberg finns stora möjligheter att utvecklas, växa och utbilda sig. Utbudet av utbildningar är väl matchat med de behov som finns på arbetsmarknaden.

Kronobergarna får hjälp och stöd att göra hälsosamma livsval, och vi förebygger ohälsa och sjukdom.

Den som är sjuk får kunskapsbaserad vård av högsta kvalitet, på rätt vårdnivå, i rätt tid och med god kontinuitet. Vården är till för alla. Den utgår ifrån individens behov och varje patient erbjuds hög delaktighet.

Allt vi i Region Kronoberg gör genomsyras av vår värdegrund: vi möter kronobergarna och varandra med respekt för varje människas förutsättningar. Vi bryr oss om. Vi kan och vill. Vi ser helheten.”

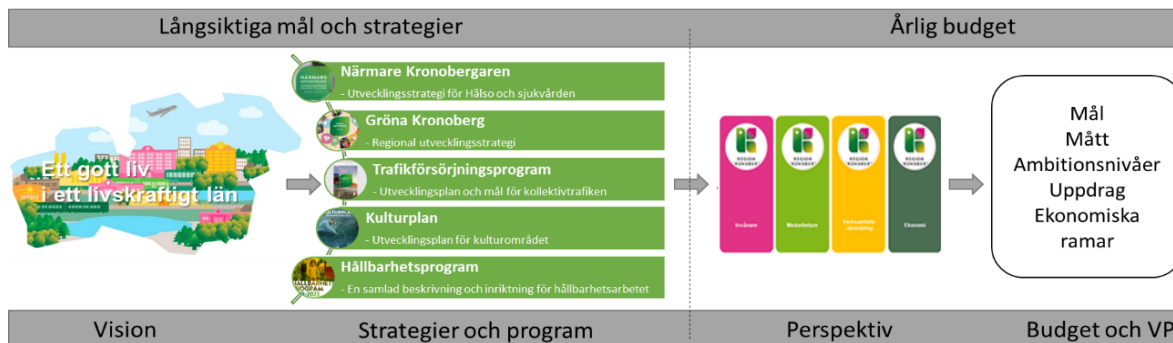
Regionfullmäktige har beslutat om följande strategier, program och planer som anger riktningen på arbetet inom våra huvudverksamheter:

- **Närmare Kronobergaren** (utvecklingsstrategi inom hälso och sjukvården)
- **Gröna Kronoberg** (regional utvecklingsstrategi)
- **Trafikförsörjningsprogram**
- **Kulturplan**
- **Hållbarhetsprogram**

Visionen ”Ett gott liv i ett livskraftigt län” operationaliseras via dessa strategier och program med inriktningsmål och måtetal samt uppdrag i budget varje år inom fyra perspektiv med långsiktiga målsättningar enligt nedan:

- **Invånare** (*Nöjda invånare med stort förtroende för Region Kronobergs verksamhet*)
- **Medarbetare** (*Attraktiv arbetsgivare med medarbetare som trivs och utvecklas*)
- **Processutveckling och produktion** (*En effektiv verksamhet med hög kvalitet*)
- **Ekonomi** (*En hållbar ekonomi i balans*)

Inriktningsmålen har måtetal kopplade till sig, som mäter och ska indikera om Region Kronoberg rör sig i riktning mot målen. I verksamhetsplaner (nämnder och dess verksamheter) omsätts målen till konkreta och handlingsplaner och åtgärder. Uppföljning av mål, uppdrag, måtetal och handlingsplaner sker i programmet Stratsys som används för planering, uppföljning och rapportering i hela Region Kronoberg.

Jämställdhetsintegrering

Region Kronoberg arbetar för ett jämlikt och jämställt samhälle där alla medborgare, kvinnor och män, pojkar och flickor, ska ha likvärdiga förutsättningar och möjligheter att forma sina liv och delta i samhällets utveckling.

Region Kronoberg ska säkerställa en jämställd och jämlik service och skapa ett långsiktigt hållbarhetsarbete, med syftet att alla invånare erbjuds likvärdig tillgång och kvalitet i våra verksamheter avseende bemötande, service och tjänster.

Region Kronoberg har undertecknat den europeiska deklarationen för jämställdhet på lokal och regional nivå (CEMR-deklarationen), och har därmed gjort ett politiskt åtagande att arbeta med jämställdhetsintegrering. Jämställdhetsintegrering innebär att jämställdhetsperspektivet ska genomsyra alla led av beslutsfattande och genomförande, och blir en del av vårt dagliga arbete genom att integreras inom beslutsunderlag, planering, uppföljning och verksamhetsförbättring. Jämställdhetsintegrering är

en väsentlig strategi för att styra verksamheter på ett sätt som främjar jämställdhet, och nå likvärdig service och långsiktig hållbarhet.

Som ett led i arbetet med CEMR-deklarationen tog regionfullmäktige år 2023 beslut om en gemensam strategi för regionens arbete med jämställdhetsintegrering. Regionfullmäktige ger inom strategin ett uppdrag till samtliga nämnder att genomföra årliga jämställdhetsanalyser inom sina respektive ansvarsområden. Uppdragen förmedlas sedan vidare till produktionsenheterna (Hälso- och sjukvården, Regional Utveckling och Länstrafiken) som genomför analyserna inom ett område de själva väljer ut. Analyserna ska baseras på resursfördelning (till exempel kostnad per patient fördelat på kön eller annan fördelning av medel) samt bemötande och behandling. Analysunderlaget blir en kunskapsbas för hur Region Kronobergs resurser fördelas och hur kvinnor och män, flickor och pojkar bemöts och behandlas. Uppföljning av analysresultaten görs genom ordinarie uppföljning i delårsrapporter och årsredovisningar. Kunskapen som samlas ska sedan inkluderas i planerings- och budgetarbete för kommande verksamhetsår.

Hållbar utveckling

En hållbar utveckling tillgodoser alla människors behov och mänskliga rättigheter idag utan att äventyra kommande generationers möjligheter att tillgodose sina. Region Kronobergs arbete för en hållbar utveckling vilar på tre ben; social, ekologisk och ekonomisk utveckling. De tre perspektiven är lika viktiga och varandras förutsättningar. Människan är i centrum, ekologin sätter ramarna och en långsiktig ekonomisk hushållning är en förutsättning samt ett medel för hållbar utveckling.

Ett socialt hållbart samhälle är ett jämställt och jämlikt samhälle där människor lever ett gott liv med god hälsa, utan orättfärdiga skillnader. Ett samhälle med hög tolerans där människors lika värde står i centrum kräver att människor känner tillit och förtroende till varandra och är delaktiga i samhällsutvecklingen. För oss innebär det att vi ska utgå ifrån respekt för människan och verka för goda levnadsvillkor för alla.

Ett ekologisk hållbart samhälle innebär att skydda planeten från att förstöras genom att långsiktigt förvalta naturresurser, konsumera och producera hållbart samt vidta åtgärder mot klimatförändringar. För oss innebär det att vi ska hushålla med resurser, minimera utsläpp till luft och vatten, bevara biologisk mångfald och ekosystemtjänster samt verka för en hållbar konsumtion, produktion och samhällsplanering.

Ekonomisk hållbarhet innebär att förvalta och utveckla mänskliga och materiella resurser på ett långsiktigt hållbart sätt. Vi verkar för en varaktig, inkluderande och hållbar ekonomisk tillväxt där ekonomin är i balans och våra resurser används ansvarsfullt och effektivt.

A close-up photograph of a hand holding a green and black pen. The hand is in sharp focus, while the background is blurred, showing the out-of-focus faces and bodies of several people in what appears to be a meeting or office setting. A semi-transparent grey box with rounded corners is positioned in the lower-left corner, containing the text 'Medarbetare'.

Medarbetare

MEDARBETARE

Medarbetarna i Region Kronoberg är vår främsta resurs för att kunna erbjuda en god välfärd till varje Kronobergare. För ökad kontinuitet och för att stärkta möjligheter till kompetensförsörjning krävs en framtäyttande medarbetarpolitik med stort fokus på såväl konkurrenskraftiga löner som goda arbetsvillkor. Lönesättning ska fortsatt vara individuell och lönespridningen fortsatt vara god.

Region Kronobergs mål är att varje medarbetare ska ges möjlighet till ett livslångt och hållbart arbetsliv med hälsosamma arbetstider, därför ska delade turerna under 2024 helt fasas ut. Varje medarbetare ska känna stolthet över att arbeta i Region Kronoberg. Trivseln på en arbetsplats är en av de viktigaste faktorerna till att vilja jobba kvar och bidra till utveckling. En tillåtande arbetsmiljö med stolthet, medvetenhet och uppskattning över vad som presteras är en viktig grund. Arbetsplatsen ska ha en god fysisk och psykosocial arbetsmiljö. Medarbetarna ska ges möjlighet till att skapa god sammanhållning på arbetsplatsen, där allt fler ska vilja stanna i Region Kronoberg och fler ska vilja bidra och arbeta längre i livet.

Välfärdens kompetensförsörjning, en av de främsta utmaningarna Region Kronoberg befinner sig i och kommer att stå inför det kommande decenniet. Samtidigt som befolkningen växer och blir äldre ökar behoven av välfärdens tjänster. Situationen försvåras dessutom av att många medarbetare de kommande åren når pensionsåldern. För att klara av att möta efterfrågan, med allt färre i arbetsför ålder har det aldrig varit viktigare att vara en attraktiv arbetsgivare där vi som arbetsgivare framåt ska jobba på bred front enligt modellen för att ”Attrahera – Rekrytera – Introducera – Utveckla och behålla medarbetare, också allt längre upp i åldern.

Region Kronoberg ska bli än bättre på att ta hand om den kompetens som redan finns i verksamheten, säkerställa en stabil grundbemanning, samtidigt som vi med lyhördhet inför verksamheten och i dialog med fackförbunden, finner nya innovativa lösningar. För att kunna erbjuda god vård och service förenat med god arbetsmiljö för våra medarbetare behövs det fler arbetade timmar. Därför behöver vi intensifiera arbetet med att fler ska arbeta heltid, lägre sjuktal inte minst bland våra kvinnliga medarbetare och att det ges rätt förutsättningar för att kunna och vilja förlänga arbetslivet.

Framåt ska vi fortsatt arbeta med allt ifrån arbetsgivarfrågor, ledarskap och medarbetarskap till arbetsmiljö, arbetsmiljöteam och friskvård. Som arbetsgivare fortsätter vi satsa på medarbetarnas friskvård och uppmuntra till högre uttag och användande av friskvårdsbidrag, förmånscyklar och de arbetsplatsnära gymmen. För att stärka arbetsmiljön i det patientnära arbetet kommer ett skobidrag kunna erbjudas.

Inom kompetensförsörjningsområdet arbetar vi utifrån medarbetarnas hela arbetsliv där vi ska välkomna fler studenter och praktikanter, säkerställa mentorer och erbjuda god handledning för nya på arbetsplatsen samtidigt om vi tillvaratar seniora medarbetares kompetens. Regionen ska också fortsatt skapa anpassade anställningar för de med funktionsvariation.

Genom mer träffsäker nyrekrytering och god introduktion av nyanställda samt att det ska löna sig att stanna i regionen, också inom verksamhet som arbetar dygnet runt i så kallad 24/7 verksamhet, kommer vi fortsatt arbetet med att minska på hyrpersonal och istället satsa på vår egen personal. Tydligare mentorskap och handledartjänster ska utredas och utvecklas. Fler ska kompetensutvecklas och flera yrkesgrupper ska kompetensväxla – allt för vikten av ständiga förbättringar och att kompetensen användas rätt. Vi ska vara öppna för nya lösningar och att ta in nya yrkesgrupper vilket kan vara avgörande för möjligheten att lösa välfärden och kommande samhällsutmaningar gällande bemanning.

Varje chef ska ha ett tydligt mandat att utveckla förtroende för sig och sina medarbetare. Regelverket skall vara tydligt men samtidigt tillåtande så att chefen har en möjlighet att vara flexibel inom sin budget och sitt prestationskrav. Medarbetarna ska vara delaktiga i arbetsplatsens utveckling och uppföljning av verksamhetens budget och mål.

Medarbetarna skall erbjudas kontinuerlig kompetensutveckling. När särskilda bristgrupper uppstår är det viktigt att arbetsgivaren stödjer utbildningsalternativ och det ska vara möjligt att ges två specialistutbildningar inom områden där det råder stor kompetensbrist inom yrket.

För att klara av en god bemanning är det fortsatt fokus på att öka sysselsättningsgraden. Fler arbetade timmar skapar robusthet i organisationen.

Regionen strävar efter att öka antalet doktorander och disputerade medarbetare för att stärka den vetenskapliga förankringen i klinisk praxis för att utveckla vården och säkerställa en god och jämlik vård. Insatser pågår i vårdens vardag för att på bästa sätt tillvarata befintlig forskarkompetens samt integrera forskning, utveckling och utbildning.

Varje rekrytering är viktig och att utveckla språkligt stöd till de medarbetare som inte har svenska som modersmål är en förutsättning för ökad trygghet för både den enskilde medarbetaren och patienten.

Uppdrag/Prioriterade aktiviteter

Uppdrag	Tidplan	Ansvarig	Finansiering
Att arbeta med ökad faktisk sysselsättningsgrad <i>Som en del i att klara av verksamheternas kompetensförsörjning är arbetet med en ökad faktisk sysselsättningsgrad väsentlig att lyckas med, både ur ett verksamhetsperspektiv men även ur medarbetarens perspektiv.</i> <i>Sträva mot att arbeta bort undantagsregler kopplat till rätten till heltid</i>	2024–2026	RS	
Utred hur vi ska minska sjukskrivningstalen med särskilt fokus på kvinnliga medarbetare	2024	RS (PU)	
Tillsammans med fackförbunden se över arbetsmiljödokumentet för att stärka det långsiktiga systematiska arbetsmiljöarbetet.	2024	RS (PU)	
Delade turer ska avskaffas i Region Kronoberg.	2024	RS (PU)	Medarbetarpaket
Stärka arbetet med att välkomna praktikanter och sommarjobbare för att kunna säkra framtidens medarbetare	2024	RS (PU)	

Ta fram strukturerad modell för mentorskap för nyanställda medarbetare samt där seniora medarbetare kan få viss grad av mentorstjänst i sin anställning.	2024	RS (PU)	Medarbetarpaket
Utreda hur vi får fler att arbeta efter pensionsåldern.	2024	RS (PU)	
Hitta sätt att stimulera att fler vidareutbildar sig. <i>Möjliggöra för de som arbetat i vår regi under minst 5 år ska kunna vidareutbilda sig inom regionens bristyrken, med ekonomiskt stöd.</i>	2024	RS (PU)	Medarbetarpaket
Öka möjlighet till språkstöd för att kunna rekrytera och behålla fler medarbetare med annat modersmål än svenska inom verksamheten.	2024	RS (PU)	
Ta fram en samlad kompetensförsörjningsplan	2024	RS (PU)	
Arbeta fram ” bästa möjliga rehabkedja” för regionens medarbetare <i>I syfte att korta sjukskrivningstiderna. En del i arbetet kan vara att erbjuda grön rehab.</i>	2024	RS (PU)	Medarbetarpaket
Ta fram åtgärder för att minska hyrberoendet <i>Exempelvis införa en kontinuetsbonus, rekryteringsbonus och göra det mer attraktivt att arbeta i bemanningsenheten</i>	2024	RS (PU)	Medarbetarpaket
Utred hur införande av skobidrag kan administreras digitalt för att sedan implementeras.	2024–2025	RS (PU)	

Mål och mätetal

PERSPEKTIV: MEDARBETARE

Region Kronoberg ska vara en attraktiv arbetsgivare

Mätetal	Bokslut 2022	Målvärde 2024	Målvärde 2026
Sjukfrånvaro (%)	5,9 %	5,0%	4,8%
Faktisk sysselsättningsgrad (%)	85,2 %	86,0 %	87,0 %
Hållbart medarbetarengagemang (HME)	79	80	81
Antal yrkesgrupper med framtagen karriärmodell	i.u	10	15
Arbetad tid utförd av medarbetare över 65 år omräknat till heltidstjänster			

**Hälso- och
sjukvård samt
tandvård**

HÄLSO- OCH SJUKVÅRD SAMT TANDVÅRD

Vår hälso- och sjukvård

Region Kronoberg ska erbjuda hälso och sjukvård och tandvård av högsta möjliga kvalitet, nära kronobergaren. Vård ska ges på lika villkor och bidra till en jämlik hälsa för hela befolkningen. Region Kronoberg är en viktig samhällsaktör i arbetet med att främja en god hälsa, men framförallt möter verksamheterna varje individs unika behov av hälso- och sjukvård. Det är i mötet med patienter och närstående som värdet av vården avgörs. Det är också där, nära kronobergaren, som Region Kronobergs styrka finns. I nationella jämförelser får vi kvitto på att verksamheterna levererar en hälso- och sjukvård av hög kvalitet, service och med stor respekt för människan.

Utmaningar

Hälso- och sjukvården samt tandvården står inför ett antal stora utmaningar i hela Sverige.

Demografin utgör den kanske största utmaningen på lång sikt. En åldrande befolkning gör att antalet vårdkrävande äldre ökar i mycket högre takt än de i arbetsför ålder. Det gör att färre människor måste vårda fler. I Kronoberg ökar 80 år och äldre med 40 procent, medan de som är i arbetsför ålder enbart ökar med 1 procent. Detta ställer stora krav på oss som organisation.

Kompetensförsörjningen är en utmaning för hela hälso och sjukvården. När bristen på personal tvingar ner antalet öppna vårdplatser skapas en tuff arbetssituation för de som arbetar på våra sjukhus. En hård arbetsbelastning leder till högre sjuktal och ännu svårare att rekrytera. Vi vet att det inte kommer att finnas fler att rekrytera framöver, vilket innebär att vi måste ändra hur vi arbetar i vår organisation. Nya arbetssätt möter dagens utmaningar.

En annan utmaning är kostnadsutvecklingen som inte får vara högre än ökningen av intäkterna. Den medicintekniska utvecklingen gör alltmer möjligt, men till ett högre pris, samtidigt som alla medborgare förväntar sig få bästa tillgängliga behandling.

Allt fler drabbas av sjukdomar som kan undvikas med bättre levnadsvanor. Det gör att hälsofrämjande och förebyggande vård blir allt mer betydelsefull.

Psykisk ohälsa drabbar allt fler i samhället. Den måste tacklas i samverkan mellan den första linjens vård i regionen, kommunerna och den civila sektorn i samverkan.

NÄRMARE KRONOBERGAREN

Strategin bygger på länsinvånarnas behov, aktuella kunskaper, nationella utredningar samt erfarenheter från vårdens kontinuerliga utveckling under många år. Fyra huvudsakliga utvecklingsinriktningar med 13 tillhörande löften beskrivs i strategin.

Primärvård som nav

Vård som patienten behöver ofta ska finnas nära, vara kompetent, samordnad och tillgänglig. Hembesök ska vara en naturlig del av den nära vården.

Primärvården ska utgöra navet i hälso- och sjukvården, därför är det viktigt att alla tjänster på vårdcentralerna tillsätts. Första linjens vård behöver växa och få fler medarbetare för att klara sitt uppdrag med att ha hög tillgänglighet i hela länet. Ett viktigt steg för att få fler läkare är ökat fokus på bättre arbetsmiljö där är nästa viktiga steg framåt är att ta fram en regionsövergripande handlingsplan för hur vi succesivt ska kunna nå socialstyrelsens rekommendationer om 1 på 1100 listade patienter per allmänläkare inom primärvården.

I väntan på det är det viktigt att hitta andra lösningar för den enskilde. Det är svårt att hålla vårdcentraler fullt öppna under sommarperioden, då ska möjligheten att hålla öppet men med färre yrkeskategorier på plats undersökas.

Nya behandlingsmetoder och nya sätt att organisera vården leder till att vård som tidigare krävt inläggning kommer att kunna ges i den nära vården. För primärvården innebär det bl. a att vårdcentralerna förstärks med fler specialiteter. Ett system för att stimulera detta ska utvecklas.

Under 2024 ska fokus vara att fortsätta utveckla den nära vården. Besök inom specialiserad öppenvård har en potential att flyttas till vårdcentralerna och med hjälp av digital teknik även till patienternas hemmiljö. Denna utveckling ska ske stegvis och långsiktigt. En stor andel kroniska sjukdomar och folksjukdomar kan med fördel behandlas närmare patienten.

Redan nu kan vi se effekter från arbetet med bland annat digitalisering, förebyggande arbete, samverkan och kompetensväxling. Beräkningen är att under 2024 kan primärvården minska sina kostnader med 21 miljoner tack vare detta arbete. Men eftersom vi behöver bygga ut primärvården och flytta vården närmare kronobergaren, kommer dessa medel till fullo att åter satsas på i primärvården.

.

Samverkan

Kommunerna är en stor och viktig del av den nära vården. Omsorg, kommunal sjukvård och skolhälsovården är några av de viktigaste samarbetsparterna för den regionala hälso- och sjukvården.

Likaså är kommunernas arbete med socialtjänst, stadsplanering, undervisning i idrott och hälsa, kultur och fritid samt näringslivsutveckling mycket viktiga för det förebyggande folkhälsoarbetet.

Den kommunala sjukvården arbetar i ett nära samarbete med den regionala. Det ska vara enkelt att komma i kontakt med vårdcentralen för konsultation. Även nattetid ska de ha en möjlighet till direktkontakt. Regionens åtagande gentemot kommunerna behöver bli tydligare. Regionen tillhandahåller många olika specialistkompetenser, men kommunerna måste ha klara riktlinjer och veta vilken tillgänglighet de kan förvänta sig. På motsvarande vis behöver kommunernas åtagande förtydligas. Regionen har många viktiga samarbeten med kommunerna så som beroendemottagning, barnahus, familjecentraler med mera. Det är viktigt att fortsätta utveckla dessa.

Digifysisk vård

Planen för Digifysisk vård är Region Kronobergs långsiktiga strategi för digitaliseringen av hälso- och sjukvården som ska underlätta vårdarbetet och göra vården mer tillgänglig för invånarna. Genom att utveckla en digital plattform och verktyg skapas förutsättningar för en bra hälso- och sjukvård för kronobergaren samt att regionens resurser kan användas på ett effektivt och hållbart sätt.

Digitalisering är en av de största åtgärderna för att öka effektiviteten inom hälso- och sjukvården. Ökad digitalisering kan vara ett stöd i flera andra kvalitets- och effektivitetshöjande processer.

För de medicinska professionerna kan automatisering av olika processer ge en ökad effektivitet. Mer tillgänglig information kortar ledtider och gör att insatser kan sättas in tidigare. Beslutsstöd ökar träffsäkerheten i såväl diagnoser som behandlingar.

För patienten kan digitalisering flytta vården närmare och vara ett stöd i egenvård samt skapa trygghet. Med hjälp av digitala verktyg blir smala kompetenser mer tillgängliga i hela länet och inte bara vid våra sjukhus.

Den nya tekniken är dock inte tillgänglig för alla. Många medborgare känner sig vilse i det nya digitala landskapet. Därför måste det alltid finnas mer traditionella lösningar tillgängliga för dem som inte behärskar de digitala verktygen. Även denna grupp gagnas dock av att resurser frigörs när andra bokar sina besök och ökar sin egenvård. Alla patienter gynnas också av att kvaliteten höjs med bättre informationskontroll och bättre beslutsstöd

Personcentrerad vård

Hela hälso- och sjukvården ska arbeta personcentrerat. Det innebär att man tar tillvara patientens kunskaper och förutsättningar vid utformningen av behandling. Det betyder också att olika vårdgivare ska samverka runt och med patienten. Detta förutsätter ett nära samarbete mellan primärvård, sjukhusvård, ambulansvård och kommunal hälso- och sjukvård. Det är därför angeläget att regionen tillsammans med kommunerna arbetar med att organisera och utveckla verksamheten.

Ibland blir patienten trots våra bästa intentioner inte nöjd. Synpunkter från patienterna ger en möjlighet till kvalitetsförbättring. Patienter som lämnar synpunkter eller klagomål ska få återkoppling snarast.

Hälsofrämjande och förebyggande

Ett viktigt arbete för att minska morgondagens vårdbehov är att jobba hälsofrämjande och att stärka folkhälsan. Region Kronoberg har en viktig roll i det hälsofrämjande och sjukdomsförebyggande arbetet genom sitt ansvar för hälso- och sjukvård, men även genom sitt arbete för attraktivitet, sysselsättning och goda kommunikationer. Hälso- och sjukvården behöver utveckla och tillämpa evidensbaserade hälsofrämjande och sjukdomsförebyggande metoder, integrerat i vårdarbetet. Detta arbete kräver god samverkan mellan region, kommuner, länsstyrelsen och civilsamhället. För att nå nya

folkhälsomål måste gammal beprövad erfarenhet blandas med nya evidensbaserade insatser. En ny strategi för länets förebyggande folkhälsoarbete behöver tas fram så Kronobergs olika aktörer arbetar mot samma tydliga mål. Här ska Region Kronoberg inta en ledarposition.

Det övergripande folkhälsopolitiska målet i Sverige är att skapa samhälleliga förutsättningar för en god och jämlik hälsa i hela befolkningen och sluta de påverkbara hälsoklyftorna inom en generation.

Alliansen i Region Kronoberg ser vikten av att prioritera det förebyggande arbetet inom hälso- och sjukvården. Vi vill även fortsatt se till att verktygen för det förebyggande arbetet utvecklas t ex genom alla barn i Kronoberg ska få tillgång till barnhälsovård och hembesök på lika villkor. Kompetens som rör barns behov och bemötande av barn och deras familjer behöver finnas i all verksamhet.

Andra viktiga åtgärder är att arbetet med riktade hälsosamtal ska fortsätta att utvecklas under 2024, för att nå fler målgrupper. Likaså ska Region Kronobergs arbete med screening såsom mammografi, HPV och cellprovtagning bevakas och utvecklas i enlighet med ny evidens.

Den digitala utvecklingen ger utökade möjligheter att stärka det förebyggande folkhälsoarbetet och egenvård och är ett verktyg som även fortsatt ska utvecklas inom Region Kronoberg. Användningen av fysisk aktivitet på recept (FAR) behöver utvecklas samt följas upp.

Egenvård

Ofta önskar människor vårda sig själva och sina anhöriga. Egenvård är lättillgängligt, kostnadseffektivt och stärker den enskildes känsla av oberoende. Region Kronoberg ska stödja med information och verktyg som möjliggör en säker egenvård.

Jämlik vård

Hälso- och sjukvården ska organiseras jämlikt. Med det menar vi att patienter ska få vård efter behov, oavsett var man bor eller vem man är. För att kunna ge vård efter behov behöver man också vårda efter patientens förutsättningar. Ålder, kön, hälsobakgrund och förförståelse kan göra att vården behöver anpassas för att uppnå samma resultat.

Delaktighet är en viktig del i att skapa en jämlik vård, för varje enskild patient. Delaktighet, insyn och möjlighet till påverkan för grupper av patienter sker också via de olika råd som finns för patientföreningar, funktionsvariationsföreningar, pensionärsföreningar samt för resenärer som använder kollektivtrafik eller serviceresor. Dessa råd är viktiga och formerna för arbetet ska ses över under 2024.

Verksamhetsområden

Primärvård, psykiatri och rehab

Navet inom hälso och sjukvården är primärvården. Som Kronobergare ska du lätt komma i kontakt med din vårdcentral, det ska vara god tillgänglighet. Inom omställningen till nära vård pågår ett intensivt arbete på flera fronter. Exempelvis gällande patientkontrakt med fast vårdkontakt. Vi ska alltid ha patienten i centrum – vi samlar oss kring dig.

Vi vet att ungefär en fjärdedel av besöken som görs på en vårdcentral har grund i psykisk ohälsa. Därför behöver vi bli ännu bättre för att möta behovet hos våra patienter av professionellt stöd i första linjens vård.

Från nationell sida pågår flera olika processer som kommer att påverka oss i Region Kronoberg, exempelvis Tillgänglighetsutredningen, Samsjuklighetsutredningen, Primärvårdsreform och Kunskapsstyrningen.

Det är viktigt att vi ser hela vårdprocessen, där rehabiliteringen och habiliteringen är en viktig del. Under 2023 fick hjälpmedelscentralen nya lokaler, därmed får de bättre förutsättningar att hjälpa och stötta vid utprovning och service av hjälpmedel.

Barnavårdscentralen har en viktig funktion för barn upp till sex år, men också för föräldrarna. Ett aktivt föräldrastöd ska bedrivas på BVC i syfte att stötta i föräldraskapet, och skapa trygga föräldrar. Alla barn i Kronoberg ska få tillgång till barnhälsovård och hembesök på lika villkor.

Den specialiserade barn-och ungdomspsykiatri (BUP) omfattas sedan ett par år av ett vårdval som gör att vi har tre aktörer som jobbar för att korta köerna. Det har redan haft en positiv effekt men fortfarande är köerna alldeles för långa och arbetet fortsätter för att öka tillgängligheten, korta köerna och minska väntetiderna. Arbetet med ungas psykiska ohälsa måste även omfatta förebyggande insatser som leder till att färre barn och unga behöver uppsöka BUP.

Sjukhusvård

Sjukhusvården i Region Kronoberg håller mycket hög kvalitet och patienterna är i regel mycket nöjda när de får sin vård. Men sjukhusvården har också stora utmaningar. Tillgängligheten för patienterna är ett bekymmer. Tillgänglighet handlar främst om köer och väntetider men det kan också handla om att sjukvården är begriplig och fysiskt tillgänglig.

För att korta köer och väntetider med befintliga resurser behöver hälso- och sjukvården ständigt arbeta med effektivisering. Det betyder att vi hela tiden ska sträva mot att göra det som ger bäst effekt på patienternas hälsa.

Vården för kvinnors hälsa och förlossningsvård ska utvecklas. Hela vårdkedjan för graviditet och förlossning skall omfattas i det arbetet. Eftervården ska vara trygg och tillgänglig.

Den palliativa vården ska vara tillgänglig för fler delar i vår organisation. Den medarbetare som är i behov av stöd i en palliativ process ska få det.

Ibland handlar effektivisering om sådana paradigmskiften som förebygga i stället för att bota, men många gånger är det i stället att göra samma sak mer effektivt. Produktions- och kapacitetsplanering (POK) är ett sätt att jämma ut toppar så att arbetsbelastningen blir jämnare och kapaciteten blir högre med givna resurser. Rätt använd kompetens (RAK) eller kompetensväxling är ett annat sätt att utnyttja våra medarbetares kompetens på bästa sätt. Det är viktigt att använda andra kompetenser som kan stötta och underlätta för vårdpersonalen, till exempel ska andra yrkeskategorier användas för att

förbättra processer och logistik i verksamheten. Under 2024 ska sjukhusvården fortsätta att arbeta med såväl POK som med kompetensväxling.

Patienternas ställning skall stärkas genom ett ökat användande av patientkontrakt. Detta innebär en överenskommelse mellan patient och vårdgivare för att säkerställa en personcentrerad vård med fokus på god samordning, delaktighet, tillgänglighet och samverkan. Genom patientkontraktet blir vårdplanen mer tydlig för patienten.

Samverkan med primärvården ska utvecklas. Den specialiserade öppenvården på våra sjukhus behöver bli tillgänglig på fler ställen i regionen.

Tandvård

Folktandvården ska fokusera på hälsofrämjande, förebyggande och god tandvård på lika villkor för befolkningen. Målsättningen är att bibehålla tandhälsan där den är god och förbättra den för dem med sämre tandhälsa.

Arbetet med att minska skillnader i munhälsan, speciellt hos barn och unga vuxna i riskområden ska fortsätta. Att aktivt arbeta med att informera föräldrar om sunda kostvanor bland grupper av barn där försämrad tandhälsa har noterats, är en betydelsefull del i det arbetet. Samverkan mellan tandvården, kommunerna och hälso- och sjukvården ska öka för att möjliggöra att grupper med risk för sämre munhälsa får regelbunden kontakt med tandvården.

Tandvården ska utveckla samverkan med hälso- och sjukvården så att de som behöver annan vård fångas upp.

Rättsspsykiatri

Region Kronoberg har en av landets ledande rättsspsykiatriska kliniker. Vid kliniken bedrivs mycket forskning och patienterna kommer från hela landet.

Samverkan med Region Kronobergs egen vuxenpsykiatri och med motsvarande kliniker i andra regioner är central för att patienter ska hamna på rätt vårdnivå. När patienter är färdigbehandlade inom rättsspsykiatri behöver de oftast få fortsatt vård i sina respektive hemregioner. Det är därför viktigt att vården är så sömlös som möjligt.

Uppdrag/Prioriterade aktiviteter

Uppdrag	Tidplan	Ansvarig	Finansiering
Genomföra det politiska programmet för Närmare Kronobergaren <i>En politisk styrgrupp ska tillsättas för att leda arbetet. Ta fram en handlingsplan för hur resursförflyttningen ska ske för att genomföra det politiska programmet för Närmare Kronobergaren</i>	2024–2026	HSN	
Civilt försvar etablerat i nivå med nationella direktiv <i>Från nationellt håll har uppdaterade förväntningar och resurser kring civilförsvaret fastslagits. Region Kronoberg omsätter detta i samverkan mellan verksamheten och övriga inblandade aktörer.</i>	2024–2026	RS	Statsbidrag
Införa organiserad prostatacancer-testning	2025	HSN	
Ta fram en läkemedelsstrategi för Region Kronoberg	2024	HSN	
Ta fram en handlingsplan för att långsiktigt nå socialstyrelsens rekommendation om en läkare per 1100, i hela Region Kronoberg <i>I samråd med HSN</i>	2024	NFV	
Öka stödjande arbetet för föräldrar på BVC <i>Syftet är att stärka och trygga föräldraskapet exempelvis genom att genomföra riktade hälsosamtal med förstagångsföräldrar</i> <i>I samråd med HSN</i>	2024–2026	NFV	

Se över hur första linjens vård ska se ut på jourtid <i>Utreda behovet av jourläkarcentral/Närakut</i>	2024	HSN	
Ta fram ett program för framtidens förlossningsvård <i>För att säkerställa en tillgänglig, individanpassad och jämlik vård genom hela förlossningskedjan, inte minst eftervården</i>	2024–2025	HSN	
Lyfta strategiskt förebyggande arbete med Folkhälsa tillsammans med länets övriga relevanta aktörer. <i>Jobba för att utarbeta en strategi för få konkret effekt av nationella och länsgemensamma mål för ökad folkhälsa.</i>	2024–2026	NFV	
Se över på vilket sätt vi för dialog med berörda patientgrupper <i>Exempelvis patient och funktionsvariationsrådet, resenärsrådet och pensionärsrådet</i>	2024	RS	

Mål och mätetal

PERSPEKTIV: INVÅNARE

Vården är till för alla

Mätetal	Bokslut 2022	Målvärde 2024	Målvärde 2026
Förtroende för hälso- och sjukvården enligt Hälso- och sjukvårdsbarometern	64 %	72 %	75 %

Invånarna är aktiva och medskapande i hälsa och vård

Mätetal	Bokslut 2022	Målvärde 2024	Målvärde 2026
Andel patienter som får en medicinsk bedömning av legitimerad personal inom 3 dagar i primärvården	90 %	93 %	96 %
Andel väntande patienter till första besök inom planerad specialiserad vård som väntat 60 dagar eller kortare	65 %	74 %	77 %
Andel väntande patienter till operation/åtgärd inom planerad specialiserad vård som väntat 60 dagar eller kortare	72 %	74 %	77 %

PERSPEKTIV: PROCESSUTVECKLING OCH PRODUKTION

Vården är nära och samordnad

Mätetal	Bokslut 2022	Målvärde 2024	Målvärde 2026
Andel vårdtillfällen för patienter 65 år eller äldre där oplanerad återinskrivning skett inom 30 dagar	16,2 %	10 %	8 %
Andel distanskontakt video av samtliga öppenvårdsbesök	1,9 %	7 %	15 %
Kontinuitetsindex för besök hos läkare för alla patienter de senaste 18 månaderna (Primärvård)	0,3	0,35	0,4

Patientens behov möts med kompetens och arbetsglädje

För mätetal, se avsnitt *Medarbetare*.

Kollektivtrafik

KOLLEKTIVTRAFIK

Kollektivtrafiken är en förutsättning för att skapa en attraktiv och hållbar region med goda förutsättningar för ett bra och fungerande vardagsliv, ett transportsystem med mindre miljö- och klimatpåverkan men också för att nå flera viktiga samhällsmål som en hållbar utveckling och en hållbar regional tillväxt.

Kollektivtrafiken bidrar till ökad jämlikhet och jämställdhet genom att skapa tillgänglighet till arbete, studier, service, fritid och rekreation för regionens invånare och besökare utifrån deras olika behov och förutsättningar.

Kollektivtrafiken medverkar aktivt till att binda ihop Kronoberg med omvärlden. Tillgång till kollektivtrafik är viktigt vid lokalisering av företag liksom för boende. Vi ska, utifrån länets förutsättningar med mycket landsbygd, ha bra kommunikationer. Vi ska successivt bygga ut kollektivtrafiken inom södra Sverige, genom att stärka kollektivtrafiken över länsgränserna, speciellt mellan starka noder. Detta ska ske genom samarbete med våra kommuner, grannlän och med sikte mot RSS (Regionsamverkan SydSverige) gemensamma målbild 2040.

Kollektivtrafiken kommer aldrig att kunna lösa kronobergarnas hela transportbehov, därför är bilen, cykeln och gångtrafik också viktiga för den regionala utvecklingen.

Närtrafiken är ett viktigt alternativ i de glesaste länsdelarna. Genom ett nytt gemensamt regelverk och ökad information till berörda, kommer närtrafiken bli ett komplement till ordinarie trafik. Det finns även ett behov av att tillsammans med hälso- och sjukvårdsnämnden se över sjukresereglementet, för att få en bättre fungerande vårdkedja. Sjukresor/serviceresor/färdtjänst och närtrafik, ska i möjligaste mån samordnas.

För resenärerna är punktligheten tillsammans med regelbundenheten i trafiken avgörande för att man ska välja kollektivtrafiken. För att Krösatåg och Öresundståg ska få bra förutsättningar att hålla tiden i hela systemet i södra Sverige krävs ett dubbelspår mellan Alvesta och Växjö. Region Kronoberg har tagit ett inriktningsbeslut om ett nytt akutsjukhus i Räppe, vilket också kräver bra kollektivtrafik och förstärker behovet av dubbelspåret. Under 2024 intensifieras arbetet med planeringen av kollektivtrafik till Räppe.

Krösatågstrafik mellan Emmaboda och Alvesta ska finnas på plats senast när nya sjukhuset är klart. I samband med ombyggnaden av Fagrabäcksrondellen finns ett stort behov av ökad kollektivtrafik Emmaboda – Växjö. Arbetet med att utöka trafiken fortsätter därför.

Arbetet med att starta Pågatågstrafik mellan Markaryd och Halmstad fortsätter, i syfte att underlätta för kompetensförsörjning och knyta samman arbetsmarknadsområden.

Vi kommer i december 2023 få nya elbussar i stadstrafiken. Regionbussarna kommer att drivas av biogas och HVO. All kollektivtrafik, servicetrafik och internresor inom Region Kronoberg ska ske klimatneutralt, med fossilfria bränslen. Vid val av bränslen ska samhällsnyttan totalt för Kronobergs län vägas in. Arbetet med att införa fossilfritt flygbränsle vid vår flygplats ska fortsatt prioriteras.

Trots många utmaningar med ökade kostnader, ser vi ljuset på framtiden. Därför är den fortsatta målsättningen att nå 50 % självfinansieringsgrad.

Tillsammans med relevanta aktörer bidrar länstrafiken till Kronobergs utveckling!

TRAFIKFÖRSÖRJNINGSPROGRAM

Region Kronoberg är regional kollektivtrafikmyndighet i länet och ansvarar för att ta fram trafikförsörjningsprogrammet. Syftet med trafikförsörjningsprogrammet är att fastställa långsiktiga mål för den regionala kollektivtrafiken och styr mot den gemensamma målbilden i den regionala utvecklingsstrategin, det vill säga Gröna Kronoberg – Vi växer i öppna och hållbara livsmiljöer med förnyelseförmåga. Genom att sätta strategiska ramar och mål för kollektivtrafikens utveckling, som tydligt hänger samman med infrastrukturplaneringen, möjliggörs ett bättre helhetstänk kring hur dessa 17 frågor kan bidra till en hållbar regional utveckling samt agera stöd så att Kronoberg växer på ett hållbart sätt.

För att uppnå trafikförsörjningsprogrammets målsättningar, och i längden skapa ett mer hållbart samhälle, behöver stora satsningar göras i såväl kollektivtrafiken som i infrastrukturen. Med tanke på att Kronoberg har en så pass stor inpendling från våra grannlän behövs en robust och bra kollektivtrafik och infrastruktur. Ambitionen är att med utgångspunkt i det befintliga kollektivtrafikutbudet utveckla trafiken, såväl utbud som trafiklösningar, och tillhörande infrastruktur.

Föreslagna satsningar tar däremot inte hänsyn till regionens årliga budget, utan Regionfullmäktige avgör genom årliga beslut vilka av de föreslagna satsningarna som genomförs och när i tiden.

Uppdrag/Prioriterade aktiviteter

Uppdrag	Tidplan	Ansvarig	Finansiering
Kvalitetssäkra uppstart av trafikavtal 2025 <i>Ett nytt trafikavtal för skolskjuts och serviceresor i Kronoberg ska starta i juli 2025. Inför trafikstart genomförs ett stort förberedelsearbete tillsammans med olika aktörer.</i>	2024 - 2025	TN	
Tillgänglighetsanpassning av hållplatser <i>Tillsammans med länets kommuner och Trafikverket intensifieras arbetet med att rusta upp och tillgänglighetsanpassa prioriterade hållplatser i Kronoberg. Satsningen är utpekad i trafikförsörjningsprogrammet.</i>	2024 - 2026	TN	
Upphandling fordon Öresundståg <i>Ett projekt för att upphandla nästa generations Öresundståg (NGÖ) har startats och har som mål att nya fordon skall vara i trafik år 2030.</i>	2024 - 2026	TN	

Upphandling trafik Öresundståg <i>Arbete har påbörjats för upphandling av drift och underhåll av Öresundstågstrafiken med trafikstart 2025.</i>	2024	TN	
Strategiska trafikutredningar <i>Översyn av buss- och tågtrafik med syfte att säkerställa att Länstrafiken erbjuder attraktiv trafik och relevant utbud inom befintlig kostnadsram. Utgör underlag till kommande trafikförsörjningsprogram.</i>	2024 - 2026	TN	
Kollektivtrafik i glesa miljöer <i>Utredningsuppdrag från trafikförsörjningsprogrammet som handlar om att hitta transportlösningar i de glesa delarna av Kronoberg. Länstrafiken Kronoberg och Kollektivtrafikmyndigheten arbetar tillsammans i detta uppdrag. En del i uppdraget är att aktualisera arbetet med Närtrafik.</i>	2024 - 2025	TN	
Krösatågstrafik Växjö – Emmaboda/Kalmar <i>Ny trafik med Krösatåg startas upp mellan Växjö - Emmaboda i december 2023. Åtgärden är utpekad i Trafikförsörjningsprogrammet.</i>	2024	TN	6 mnkr
Ta fram modell för reklam inom kollektivtrafiken, för att öka den externa finansieringen.	2024	TN	

Mål och mätetal

PERSPEKTIV: INVÅNARE

STRATEGISKT OMRÅDE – ATTRAKTIV KOLLEKTIVTRAFIK

Ökad nöjdhet hos resenärer och allmänheten

Mätetal	Bokslut 2022	Målvärde 2024	Målvärde 2026
Nöjd kund index (NKI) buss/tåg enligt Kollektivtrafikbarometern*	62 %	70 %	73 %
Nöjd kund index (NKI) Serviceresor enligt Barometern för anropsstyrd trafik*	87 %	84 %	84 %

Ökad trygghet i kollektivtrafiken samt på väg till och från den

Mätetal	Bokslut 2022	Målvärde 2024	Målvärde 2026
Kunder - För de flesta resor jag gör, vet jag hur jag kan åka kollektivt enligt Kollektivtrafikbarometern *	84 %	84%	86 %
Allmänhet - För de flesta resor jag gör, vet jag hur jag kan åka kollektivt enligt Kollektivtrafikbarometern *	64 %	64 %	65 %

Stärkt tillgänglighet i länet till service, fritid, arbete och studier

Mätetal	Bokslut 2022	Målvärde 2024	Målvärde 2026
Kunder - Avgångstiderna passar mina behov enligt Kollektivtrafikbarometern *	57 %	65 %	67 %
Allmänhet - Avgångstiderna passar mina behov enligt Kollektivtrafikbarometern *	38 %	42 %	43 %

**Definitioner enligt kollektivtrafikbarometern och barometern för anropsstyrd trafik:*

I undersökningarna redovisas de svarande som ger betyg 4–5 som nöjda och de som ger betyg 1–2 som missnöjda. De som ger betyg 3 anses varken vara nöjda eller missnöjda och redovisas inte i resultatet. Utfall och målvärde för mätetalen anger procentuell andel som har gett betyg 4 eller 5

Definitioner av kund respektive allmänhet enligt kollektivtrafikbarometern:

Kunder: Personer som reser minst varje månad med kollektivtrafiktrafikbolaget.

Allmänhet: Samtliga svarande, dvs både kunder och icke-kunder.

PERSPEKTIV: PROCESSUTVECKLING OCH PRODUKTION

STRATEGISKT OMRÅDE – KLIMATSMART OCH RESURSEFFEKTIV KOLLEKTIVTRAFIK

Kollektivtrafikens marknadsandel ska öka till minst 16 procent 2030

Mätetal	Bokslut 2022	Målvärde 2024	Målvärde 2026
Kollektivtrafikens marknadsandel (av det motoriserade resandet)	14 %	16 %	16 %

**Regional
utveckling**

REGIONAL UTVECKLING

Region Kronoberg ska vara en drivande utvecklings aktör och den sammanhållande länken i dialogen mellan kommuner, myndigheter, näringsliv, akademi och det civila samhället på det regionala planet. Många faktorer har påverkat eller påverkar oss, så som pandemin, den illegala invasionen av Ryssland i Ukraina, de ekonomiska förutsättningarna samt klimatet. Faktorer som drabbar världen och som självklart påverkar arbetet i den regionala utvecklingen, kommer att påverka oss för en lång tid framöver. I det arbetet ska fokus ligga i den gröna omställning som måste ske, där vi ska tillhandahålla de olika verktyg som kan hjälpa de aktörer som gör jobbet ute i samhället. Detta samtidigt som vi fortsätter arbetet med en av vårt samhälles största utmaningar inom den privata och offentliga sektorn; kompetensförsörjning.

Ett område som den regionala utvecklingen har ett särskilt ansvar för att jobba långsiktigt med är beredskapen. Grunden i det arbetet är att säkerställa basresurser i vår region, det vill säga försörjningen av vatten, energi och livsmedel. Här är det viktigt att den långsiktiga strategin kan förbereda oss för eventuella svårigheter, kriser eller krig.

En viktig del i den gröna omställningen handlar om att ge förutsättningar för att jobba med innovation. Vi kan lyfta fram lyckade exempel i vår region där näringslivet, det offentliga och akademien samverkar för att kunna växla upp resurserna som gör det möjligt att utveckla tekniken, hitta nya lösningar som påverkar inte bara vår region, utan Sverige och världen. Region Kronoberg ska vara drivande i den utvecklingen.

Besöksnäringen och de gröna näringarna har en särskild roll i vår region. De ger sysselsättning i hela länet och småföretag utvecklas på landsbygden. Vår roll är att stärka och samverka med olika aktörer för att utveckla dessa näringar. I samarbete med Destination Småland ska insatser för att stärka företagen ske i nära dialog med olika aktörer. Växjö Småland Airport är av stor betydelse för näringslivet och den regionala utvecklingen i länet, därför behöver regionen fortsatt stärka och stötta flygplatsen. Målet är att öka resandet från flygplatsen men självklart också jobba för att öka antal besökare till vår region. Arbetet med att införa fossilfritt flygbränsle vid vår flygplats ska fortsatt vara prioriterat.

En av de utpekade verksamheterna i Smart Specialiseringsstrategin är skog och trä. Region Kronoberg ska ha den kunskap och förmåga som krävs för att än mer utveckla den höga nivå av specialisering som finns i regionen tillsammans med de olika aktörerna i sektorn. En annan verksamhet i Smart Specialiseringsstrategin är arbetet med att fortsätta utveckla maskinindustrin, vilket är vårt andra styrkeområde i regionen.

En fortsatt förstärkning av det IT-kluster som finns i vår region är viktigt. Vi har hög kvalitet och ligger bra till, men vi kan använda den kompetens som finns inom området och ytterligare stärka samverkan med företagen inom IT. De är oerhört viktiga för den omställning som behöver ske, inte minst när det gäller ovan nämnda utveckling av maskinindustrin.

Under 2024 ska en ny regional utvecklingsstrategi (RUS) beslutas, där den gröna hållbara tillväxten i regionen ska ligga i fokus, där prioriterade områden som ska vara ledande i vårt arbete för att utveckla ett starkare och attraktivare Kronoberg 2035 pekas ut.

Näringslivsarbetet är viktigare än någonsin för att bemöta framtidens utmaningar. Att skapa jobb som ökar våra skatteintäkter är lika med ett starkare välstånd. Samarbete med Business Region Kronoberg (BRK) och en medveten strategi tillsammans med Nyföretagarcentrum, Coompanion, Drivhuset,

Företagsfabriken och Almi, kan ge goda resultat för att kunna uppmuntra nya företag. Ett fortsatt fokus på kvinnors företagande ska präglade vårt arbete. Region Kronoberg ska bygga upp strukturer, förutsättningar och samverkan för att kunna arbeta proaktivt med att få fler företag och aktörer att investera och etablera sig i Kronobergs län

Under många år har kompetensbristen varit ett stort problem och en begränsande faktor för utveckling inom såväl privat som offentlig verksamhet. Region Kronoberg ska bidra till att hitta samverkan för att jobba med relevanta utbildningar inom de kompetenser som arbetsmarknaden i Kronoberg behöver. Yrkeshögskoleutbildningar och andra utbildningar anpassade för Kronobergs arbetsmarknad som hjälper till att lösa brister på kompetenser i olika branscher är prioriterade. Grimslövs folkhögskola och Ryssbygymnasiet ska vara två relevanta aktörer på utbildningsarenan i Kronoberg och ska bidra i arbetet med kompetensförsörjning. Att hitta nya samarbetsmöjligheter med andra aktörer inom näringslivet och den offentliga sektorn är prioriterat.

Bredband, järnväg och vägar som håller hög klass och som når ut i hela länet är en förutsättning för att boende och företag ska kunna utvecklas i hela länet. För att kunna erbjuda digitala lösningar till hälso- och sjukvården, men framför allt för att möjliggöra boende, arbete hemifrån och företagsutveckling i hela länet är bredband en förutsättning. Under mandatperioden fortsätter arbetet för att nå statens bredbandsmål i Kronoberg. Det är en hög målsättning som kräver omfattande åtgärder, prioriteringar och arbete för att kunna hitta de ekonomiska resurser som behövs. Det etablerade samarbetet inom Regionsamverkan Sydost är en viktig del i detta arbete.

Region Kronoberg har en långsiktig målsättning att Kronoberg ska bli ett plusenergilän. Det innebär insatser som uppmuntrar till olika fossilfria tekniklösningar som kan hjälpa oss att ha en mångfald av möjligheter som möter de olika behov som finns i länet. Vätgas som kan produceras lokalt och är ett miljövänligt bränsle för fordon samt laddinfrastruktur för elbilar är exempel på två olika, aktuella lösningar.

Region Kronoberg har också goda förutsättningar för olika typer av småskalig energiproduktion och utveckling av energigemenskaper.

Många företag upplever problem med elförsörjningen till företag och industriområden. Brister i elnätet är ofta orsaken. Region Kronoberg kommer i samverkan med kommuner, kringliggande regioner och aktörer inom området jobba för att se över behovet av el långsiktigt för en bättre planering. Arbetet med att ta fram effektprognosen är en relevant del i det arbetet.

Regional utveckling agerar projektkontor för Kronobergs län. Att få hem EU medel som möjliggör det regionala utvecklingsarbetet är viktigt. Vi ska hitta ett modell-arbetsätt på hur vi kan förstärka en ökning av andra aktörer som kan få hjälp med att hämta medel från de europeiska fonderna. Att öka tilldelningen av både EU-medel och 1:1 medel är prioriterat för att fortsätta jobba med innovation, teknik, kompetensförsörjning, digitalisering och attraktivitet. Ett aktivt samarbete med Brysselkontoret med opinionsbildning och påverkansarbete för att lyfta de frågor som är relevanta för Region Kronoberg i relation med våra olika strategiska dokument och genom samverkan med olika aktörer inom näringslivet och det civila samhället är viktigt.

GRÖNA KRONOBERG - Region Kronobergs regionala utvecklingsstrategi

Gröna Kronoberg 2025 är Kronobergs läns regionala utvecklingsstrategi (RUS). Strategin beskriver hur det ska vara att leva i Kronoberg 2025 och är ett verktyg för att skapa bättre förutsättningar för en hållbar regional utveckling. Kronobergs utveckling påverkas både av vad som händer i omvärlden och av hur aktörer i länet agerar. Med en gemensam regional utvecklingsstrategi kan alla aktörer få information om utvecklingen i Kronobergs län och vad vi behöver påverka och samverka om. Strategin är styrande för Region Kronobergs arbete med hållbar regional utveckling och stödande för andra aktörer i länet.

Uppdrag/prioriterade aktiviteter

Uppdrag	Tidplan	Ansvarig
Ta fram en ny Regional utvecklingsstrategi för 2025–2028. <i>Som ansvarig myndighet ska Region Kronoberg ha en aktuell strategi för det regionala utvecklingsarbetet som beskriver nuläge, mål och prioriteringar för att nå dit.</i>	2024–2025	RUN
Stärk samhällets robusthet och beredskap <i>Regionalt utvecklingsarbete inom samhällsplanering och samhällsbyggnad ska beakta krav på robusthet och beredskap.</i>	2024–2025	RUN
Ta fram Energi-strategi för Kronobergs län samt skapa en samverkansplattform med aktuella aktörer <i>Utveckla energiförsörjningen i länet genom arbete med t ex effektprognoser, nätgas, småskalig energiproduktion och energigemenskaper.</i>	2024–2026	RUN
Tillsammans med näringslivet och Linneuniversitetet utveckla arbetet med att få studenter att stanna kvar i Kronoberg	2024–2026	RS

Mål och mätetal

PERSPEKTIV: INVÅNARE

Region Kronobergs externa arbete med regional utveckling ska under perioden bidra till den regionala utvecklingsstrategins, Gröna Kronoberg 2025, måluppfyllnad. Strategin ger en riktning för vad länet behöver prioritera till 2025. Övergripande målbild är ”Kronoberg växer i öppna och hållbara livsmiljöer med förnyelseförmåga”. Regionala utvecklingsnämnden ska fortsätta att arbeta för att länet är en attraktiv region för boende, besökare, inflyttare och företag.

Region Kronoberg ska skapa ökade förutsättningar för en hållbar regional utveckling

Region Kronobergs viktigaste strategi för att skapa ökade förutsättningar för en hållbar regional utveckling är en fortsatt bred samverkan med relevanta aktörer i länet liksom ett nationellt påverkansarbete genom regional och mellanregional samverkan. Arbetet sker genom understrategier och handlingsplaner kopplade till Gröna Kronoberg 2025.

Region Kronoberg ska bidra till hållbar utveckling

Region Kronobergs viktigaste strategi för att bidra till hållbar utveckling är att utifrån länets utmaningar maximera de medel som regionen ansvarar för att fördela till projekt och företagsstöd.

Prioriterat under planperioden:

- Stärkt tillväxt och tillgänglighet i hela Kronobergs län genom hållbara lösningar för kommunikationer och infrastruktur, service samt bredband och digitalisering. Ta tillvara på mer medel från staten till bredbandsutveckling och finansieringsmöjligheter inom europeiska regionala utvecklingsfonden inom detta ändamål. Insatser ska bedrivas utifrån nytt serviceprogram och nya lösningar för hur tätorter och landsbygd ska utvecklas i länet ska fortgå. Kollektivtrafik i glesa miljöer behöver även utredas och utvecklas.
- Ett Kronoberg där fler vill bli företagare och växa i sina företag genom ett främjat entreprenörskap, nyföretagande och ett starkt näringslivsklimat. En starkt innovationsgrad i Kronobergs län genom förnyelse i befintliga företag, offentlig sektor, akademi och det civila samhället. Smart specialiseringsstrategin ska omsättas till handling. Ta tillvara på erfarenheter och hitta lösningar för att fortsätta satsningar som konsulttimmen och nyföretagande i hela Kronoberg. Innovationsfrämjande systemet genomgår förändringar som behöver tas om hand.
- Se människor som regionens främsta resurs genom att skapa bättre förutsättningar för en god och jämlik hälsa och verka för att sluta de påverkbara hälsoklyftorna inom en generation. Minska matchningsproblematiken mellan arbetsgivarnas behov och individer på arbetsmarknaden genom att arbeta för en kompetensförsörjning som bättre matchar behovet i länet. Yrkes-vecka årligen ska bidra i det fortsatta arbetet med informerade studie- och yrkesval.

Regionala utvecklingsstrategin följs upp årligen av Regionala utvecklingsnämnden. Uppföljningen består av en rapport med en analys av hur det går med målen samt en kvalitativ beskrivning av större insatser som avdelningen för regionala utveckling inklusive bolag har genomfört. Denna bygger på underlag från åiterrapporter av villkorbeslutet till Näringsdepartementet. En bilaga med uppföljning av bakomliggande indikatorer ingår också. Regionfullmäktige delges denna uppföljning årligen.

PERSPEKTIV: PROCESSUTVECKLING OCH PRODUKTION

Region Kronoberg ska vara en drivande utvecklingsaktör

Grunden för Region Kronobergs arbete med att vara en drivande utvecklingsaktör är den regionala utvecklingsstrategin - Gröna Kronoberg 2025. I utvecklingsstrategin prioriteras utmaningsdriven regional utveckling som ett sätt att skapa ökad regional utveckling. Det innebär att utmaningar sätts i centrum och att arbetet för att möta utmaningarna sker över sektorsgränser. För att vara en drivande utvecklingsaktör inom regional utveckling krävs en ökad samverkan genom:

- Strategiskt arbete med nätverk, forum och möten med relevanta aktörer beroende på fråga,
- mäkla och matcha möten med en hög kvalitet,
- samverkansavtal, överenskommelser och/eller att bedriva satsningar/projekt ihop,
- ekonomiska utvecklingsmedel som fördelas ut till projekt inom regional utveckling (1:1) och hitta sätt att växla upp dessa med annan finansiering.

A photograph of a stage in a dark theater. Three spotlights are shining down, creating bright beams of light that cut through a thick layer of white smoke or fog. The smoke is concentrated in the center and right side of the stage. The stage floor is dark, and the background is completely black. In the foreground, a wooden floor is visible. A semi-transparent grey box with rounded corners is overlaid on the bottom left of the image.

Kultur

KULTUR

Ett hotat kulturliv behöver stöd att utvecklas och tillgängliggöras.

Det svåra ekonomiska läget i Sverige slår hårt mot kulturlivet, som dessutom utsattes för hårda prövningar under pandemiåren. Effekterna av nedstängningen till följd av pandemin kvarstår.

Inflationen och prishöjningar leder till ökade produktionskostnader för kulturverksamheter. Sämre hushållsekonomi medför minskade biljettintäkter.

En robust kultursektor där kulturens kraft i Kronoberg ökar också attraktionskraften för invånare och besökare. Kulturens kraft kan emellertid inte nog överskattas. Region Kronoberg vill därför stärka kronobergarnas rätt till kulturell välfärd där kulturlivet präglas av både bredd och spets samtidigt som det är både hållbart och inkluderande. De senaste årens samhällskris påvisar en bristande robusthet för hela sektorn.

Bristfälliga sociala och ekonomiska villkor utgör ett hot mot konstnärlig och kulturell verksamhets oberoende roll. Kulturplanens prioriteringar kring en hållbar infrastruktur för konst, kultur och idrott ska fortsatt vara i fokus i våra verksamheter. Att nå ut till fler barn och unga i hela länet med kulturverksamhet är det viktigaste målet. Det är på den lokala nivån och i kommunerna som det faktiska mötet mellan barn, unga och konst och kultur främst sker. För att barns rätt till kultur ska kunna förverkligas trots kommunernas försvagade ekonomi krävs ett utvecklat samspel mellan stat, regioner och kommuner, som inkluderar statsbidrag.

Den läsfrämjande verksamheten för barn är en prioriterad verksamhet, en utvärdering av satsningen är nödvändig. Många av de nya arbetssätt som skapades under pandemin kan, om vi utvecklar dem, berika och förnya kulturlivet samt nå ut till helt nya målgrupper. Verkar för att utvecklingen av den digitalt förmedlade och producerade kulturen som kan möjliggöra både konstnärlig utveckling och förnyelse samt att tillgängligheten till kulturen ökar.

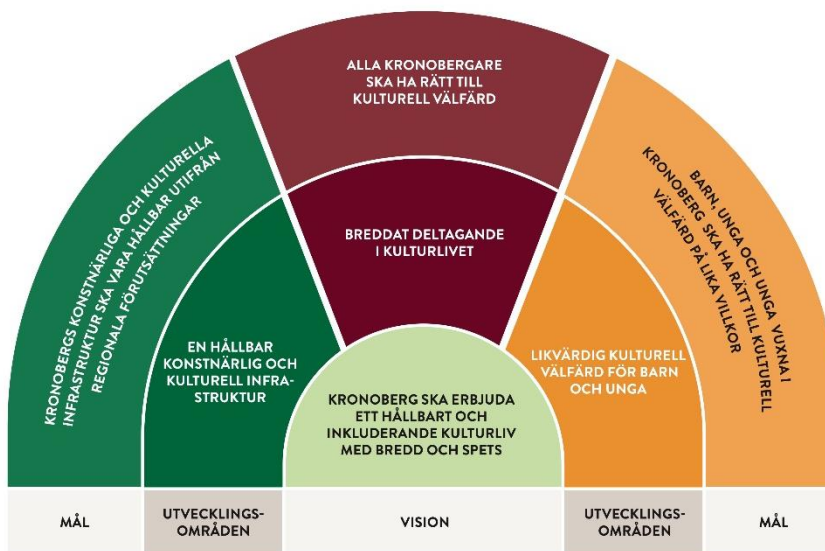
Vi behöver också stödja de folkrörelser som arbetar för god hälsa där idrott och rörelse är viktiga inslag. Insatser behöver öka för att ännu fler ska delta och samarbetet med idrottsrörelsen med flera skall stärkas i detta arbete. Ändamålsenliga och tillgängliga lokaler där kulturverksamhet erbjuds är en förutsättning för att kultur ska kunna nås av alla. Region Kronoberg har som huvudägare till Regionteatern Blekinge-Kronoberg ett särskilt ansvar för att en långsiktig lösning för teaterns lokaler kommer till stånd. Ett levande och oberoende konst- och kulturliv med utgångspunkt i konstnärlig frihet, yttrandefrihet och varje människas individuella rätt till kulturell välfärd och fri åsiktsbildning är centrala delar i ett demokratiskt samhälle.

KULTURPLAN KRONOBERG

En regional kulturplan är en flerårig kulturpolitisk strategi, beslutad av regionfullmäktige. Den utgör styrdokument för det kulturpolitiska området på regional nivå. En kulturplan är också en förutsättning för att ingå i den nationella kultursamverkansmodellen. Målgruppen för kulturplanen är bred. Den utgör regionens ansökan till Kulturrådet och bereds på nationell nivå av flera sektorsmyndigheter och organisationer inför beslut om statsbidrag. En kulturplan utgör också en kulturpolitisk grund för dialog och samverkan med många olika intressenter: det professionella kulturlivet, det civila samhället, länets kommuner samt våra grannregioner inom Regionsamverkan Sydsverige.

Kulturplan Kronoberg 2022–2024 beskriver Region Kronobergs kulturpolitiska utgångspunkter och regionala ambitioner – vad vi vill uppnå och hur det ska genomföras. Kulturplanen ger också en fördjupad bild av nuläge och utmaningar för Kronobergs kulturliv och kultursektorn i stort.

Den regionala kulturpolitiska visionen är att Kronoberg ska erbjuda ett hållbart och inkluderande kulturliv med både bredd och spets. Under kulturplaneperioden 2022–2024 står en hållbar återstart för kulturen i centrum. Region Kronoberg vill också stärka kronobergarnas rätt till kulturell välfärd, med särskilt fokus på barn och unga. 2024 är sista året för nuvarande kulturplan. Det innebär att en ny ska tas fram och beslutas inför 2025.

Region Kronobergs kulturpolitiska vision med tre prioriterade utvecklingsområden och mål för 2022–2024

Fokusområde: En hållbar konstnärlig och kulturell infrastruktur

Det finns faktorer som gör kulturens strukturer sårbara i Kronoberg. Det handlar bland annat om kulturens återstart, konstnärlig frihet, kulturens oberoende och handlingsutrymme samt villkor för professionella kulturskapare. Under 2024 är återstarten fortsatt prioriterad. Den behöver ske parallellt med nya ekonomiska utmaningar. Det är också prioriterat att fortsätta utveckla Kronobergs konstnärliga och kulturella infrastruktur genom interregional samverkan i Sydsverige.

Fokusområde: Breddat deltagande i kulturlivet

Alla kronobergare har rätt till kulturell välfärd. Fokusområdet handlar om att skapa goda förutsättningar för breddat deltagande, det vill säga att fler invånare och nya målgrupper deltar i kulturlivet. Under 2024 fortsätter påbörjade utvecklingsinsatser i nära samverkan med intressenter inom kultur och folkbildning.

Fokusområde: Likvärdig kulturell välfärd för barn och unga

Barn och unga är en särskilt prioriterad målgrupp för kulturpolitikens alla nivåer. Barns och ungas lika rätt till kulturell välfärd har lagstadgats i och med barnkonventionen. Under 2024 fortsätter arbetet i flernivåsamverkan, där kulturorganisationer och kommuner är viktiga intressenter. Insatserna sker i nära samarbete med andra områden, till exempel kopplat till skolans kulturuppdrag och befintliga regionala strukturer.

Uppdrag/prioriterade aktiviteter

Uppdrag	Tidplan	Ansvarig
Främja fortsatt återstart för kultur, idrott och folkbildning <i>Återstartsuppdraget 2022–2023 förlängs för att möjliggöra fortsatt återstart som behöver ske parallellt med nya ekonomiska utmaningar</i>	2024	KN
Revidera den regionala kulturplanen <i>Ta fram förslag inför ny kulturplaneperiod 2025–2028, i enlighet med kultursamverkansmodellens förordning 2010:2012</i>	2023–2024	KN
Utred möjligheten och ta fram ett regelverk för hur våra bolag ska arbeta för att utöka sin externa finansiering, genom exempelvis sponsorer och reklam	2024–2026	KN

Mål och mätetal

PERSPEKTIV: INVÅNARE

Region Kronoberg ska erbjuda ett hållbart och inkluderande kulturliv med bredd och spets

Region Kronobergs arbete ska bidra till den regionala kulturplanens vision om ett hållbart och inkluderande kulturliv med bredd och spets. Visionen är långsiktig och en del i Region Kronobergs övergripande vision om ett gott liv i ett livskraftigt Kronoberg. Under kulturplaneperioden bryts visionen ner i tre kulturpolitiska mål:

- Kronobergs konstnärliga och kulturella infrastruktur ska vara hållbar utifrån regionala förutsättningar
- Alla kronobergare ska ha rätt till kulturell välfärd
- Barn, unga och unga vuxna i Kronoberg ska ha rätt till kulturell välfärd på lika villkor

De regionala målen kopplar an till de nationella kulturpolitiska målen:

- Kulturen ska vara en dynamisk, utmanande och obunden kraft med yttrandefriheten som grund (självständighetsmålet)
- Alla ska ha möjlighet att delta i kulturlivet (delaktighetsmålet)
- Kreativitet, mångfald och konstnärlig kvalitet ska prägla samhällets utveckling (samhällsmålet)

PERSPEKTIV: PROCESSUTVECKLING OCH PRODUKTION

Region Kronoberg ska vara en drivande utvecklingsaktör

Kulturförvaltningen utgör en del i den regionala utvecklingsavdelningen och arbetar med utmaningsdriven utveckling med utgångspunkt i kulturplanen och metoderna i den regionala utvecklingsstrategin. Det innebär att utmaningarna sätts i centrum och att arbetet för att möta dem sker över sektorsgränser. För att vara en drivande utvecklingsaktör inom kultur krävs en ökad samverkan genom:

- strategiskt arbete med nätverk, forum och möten med många aktörer,
- mäkla och matcha möten med en hög kvalitet,
- samverkansavtal, överenskommelser och/eller att bedriva satsningar/projekt ihop,
- strategiska utvecklingsmedel som fördelas till utvecklingsprojekt inom konstnärlig och kulturell utveckling och förnyelse samt att hitta sätt att växla upp dessa med annan finansiering.

En stor del i arbetet med att vara en drivande utvecklingsaktör på kulturområdet och en stark kulturpolitisk röst i nationella sammanhang sker inom den sydsvenska kontexten via Regionsamverkan Sydsverige.

Ekonomi

EKONOMI

Region Kronoberg ska ha en stabil ekonomi som kännetecknas av långsiktighet och hållbarhet. En långsiktigt stark ekonomi är en förutsättning för att trygga verksamheten och därmed ge regioninvånarna en god service i form av en säker och lättillgänglig hälso- och sjukvård, välfungerande kollektivtrafik och ett rikt kulturutbud.

Genom ett systematiskt förbättringsarbete ska Region Kronoberg utveckla verksamheten. Region Kronoberg arbetar processorienterat, följer upp och utvärderar. Cheferna har ett särskilt ansvar för att verksamheten håller sig inom de ekonomiska ramar som tilldelats i budgeten. De ska löpande jobba med effektiviseringar för att säkerställa att verksamheten bedrivs kostnadseffektivt samt för att öka kostnadsmedvetenheten hos sina medarbetare. Region Kronoberg vill skapa en förbättringskultur som genomsyrar hela verksamheten där varje medarbetare känner sig delaktig och bidrar till kvalitetsutvecklingen för att nå gemensamma mål. Region Kronoberg ska arbeta med enkla och effektiva verksamhetssystem som underlättar för chefer och medarbetare i vardagen.

GOD EKONOMISK HUSHÅLLNING

God ekonomisk hushållning innebär att såväl regionens finansiella som verksamhetsmässiga mål uppnås, att verksamheten bedrivs långsiktigt, ändamålsenligt och effektivt samt att ekonomiska aktiviteter sker i enlighet med lagar, regler och etablerade normer. Begreppet god ekonomisk hushållning har således både ett finansiellt perspektiv och ett verksamhetsperspektiv.

En förutsättning för en god ekonomisk hushållning är att det finns ett tydligt samband mellan resursåtgång, prestationer, resultat och effektivitet. För att åstadkomma detta samband krävs bland annat en utvecklad planering med framförhållning och handlingsberedskap, tydliga och mätbara mål. Det krävs även rättvisande och tillförlitlig redovisning och uppföljning som ger information om avvikelser gentemot målen.

Det finansiella perspektivet innebär bland annat att varje generation själv ska bära kostnaderna för den service som den konsumerar, så att ingen generation ska behöva betala för den som en tidigare generation har förbrukat. Regionens ekonomiska planering ska utgå från de förhållanden som bedöms gälla för Region Kronoberg vad gäller befolkningsutveckling, investeringsbehov och skuldsättningsgrad.

Omfattande investeringar

De närmaste 10 åren kommer mycket stora investeringar att göras inom regionen. Merparten handlar om de två akutsjukhusen, men gäller även lokaler för vårdcentralen till den nya nära vården, fastigheter på Sankt Sigfridsområdet och för kollektivtrafiken. För att dämpa investeringstakten pågår en utredning som undersöker om något kan uteslutas, vänta eller göras över längre tid. Detta arbete behöver pågå kontinuerligt.

En annan viktig sida är att minska kostnadsökningarna så att resultatet bli högre och kan användas för finansiering av investeringar. Under 2024 väntas ett ekonomiskt underskott, som beräknas bli bättre 2025. Efter 2025 beräknas ett överskott med målet att vara minst 3 procent av skatteintäkter, generella statsbidrag och kommunalekonomisk utjämning.

För att ha kontroll över effektivisering och begränsning av kostnadsökningar skall en särskild redovisning upprättas där omställningen av vården redovisas och används i riktade satsningar på bland annat investeringar.

Uppdrag/Prioriterade aktiviteter

Uppdrag	Tidplan	Ansvarig
Säkerställa en långsiktig ekonomisk planering och finansiering <i>Fortsätta att utveckla den långsiktiga ekonomiska planeringen i syfte att förbättra beslutsunderlag samt säkerställa att beslut är förenliga med God ekonomisk hushållning.</i>	2024	RS
Skapa ett system för att kunna följa och utvärdera effekthemtagningen i omställningsarbetet	2024–2025	RS
Utveckla möbelåterbruk där vi utvecklar modell ta hem effekterna av återbruket.	2024	RS

Mål och mätetal

PERSPEKTIV: EKONOMI

En hållbar ekonomi i balans

Mätetal	Bokslut 2022	Målvärde 2024	Målvärde 2026
Resultat (%) i förhållande till skatteintäkter, kommunalekonomisk utjämning och generella statsbidrag	7,2 %	-2,1 %	3,0 %
Kostnadsutveckling (%) i förhållande till skatteintäkter, kommunalekonomisk utjämning och generella statsbidrag	36 %	Max 100 %	Max 100 %
Soliditet (%) (inkl ansvarsförbindelse för pensioner inom parantes)	39 % (4 %)	31 %	Bibehålla en positiv utveckling
Självfinansieringsgrad investeringar (%)	118 %	8 %	Minst 100 %
Genomsnittlig likviditet (mnkr)	1 534 mnkr (Tre månaders betalningsberedskap)	500 mnkr (minst en månads betalningsberedskap)	500 mnkr (minst en månads betalningsberedskap)

FINANSIERING OCH BUDGETABELLER

Finansieringen i Budget 2024 baseras på skatteunderlagsprognos från Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) och Skandias pensionsprognos från april 2023. Delposterna inom finansieringsbudgeten för 2024 och plan 2025–2026 framgår av tabellen nedan och utgår ifrån aktuella förutsättningar i april 2023.

Utdrag ur cirkulär *Aktuell ekonomi* nr 23:20 (från SKR 2023-04-27):

”Fortsatt hög inflation präglar både världsekonomin och Sverige i år och nästa år. Toppen på inflationen ser ut att ha passerat i flertalet länder inklusive Sverige men den beräknas inte komma ned till centralbankernas inflationsmål förrän i slutet av 2023, eller långt in i 2024.”

”Det var en fortsatt stark tillväxt av skatteunderlaget 2022 efter återhämtningen som skedde 2021 efter pandemin. Även om lönesumman (enligt Skatteverkets arbetsgivardeklarationer) dämpades i slutet av 2022, så är utvecklingen fortsatt stark i början av 2023. En faktor som ökade skatteunderlaget från augusti 2022 är de höjda garantipensionerna, vilka även stiger 2023 på grund av det höjda prisbasbeloppet och den fulla årseffekten av 2022 års höjning. Precis som ekonomin fortsätter skatteunderlaget att bromsa in under 2023, men upprätthåller ändå en ökning i linje med en historisk utveckling. Även 2024 är skatteunderlagets utveckling något svagare men fortfarande i linje med den historiska utvecklingen. Återigen är det lönesummans bidrag som håller tillbaka utvecklingen. Höjningen av prisbasbeloppet motverkar tillbakagången genom garantipensioner, samtidigt som uppräknningen av grundavdragen bidrar till att hålla tillbaka skatteunderlagets utveckling 2023–2024.

Under åren 2025–2026 ökar skatteunderlaget mer till följd av fler arbetade timmar i ekonomin. Både sänkta reallöner, orsakat av den varaktigt högre prisnivån, och uppräknade skiktgränser för skattesatser ökar drivkrafterna för att arbeta. Dessa effekter påverkar utbudet i ekonomin positivt, det nominella skatteunderlaget ökar mer än det historiska genomsnittet. Därtill fortsätter konjunkturåterhämtningen under denna period. Trots att det nominella skatteunderlaget under prognosperioden ökar något mer än ett historiskt genomsnitt, kommer köpkraften att urholkas kraftigt.”

Finansiering, mnkr

	Utfall 2022	Budget 2023	Prognos 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Skatter	5 592	5 756	5 772	5 984	6 256	6 536
Preliminärskatt	5 416	5 756	5 751	5 984	6 256	6 536
Avräkning skatteintäkter	176	-	21	-	-	-
Utgjämningssystemet och generella statsbidrag	1 961	1 974	2 045	2 122	2 144	2 188
Inkomstutjämningsbidrag	1 155	1 249	1 244	1 294	1 357	1 418
Kostnadsutjämningsavgift	-29	-2	-3	-5	-4	-3
Strukturbidrag	47	47	47	47	47	47
Regleringsavgift/bidrag	133	10	87	76	14	-24
Bidrag läkemedel inom förmånen	653	670	670	710	730	750
Övriga statsbidrag	2	-	-	-	-	-
Summa skatter, utjämnningssystemet samt generella statsbidrag	7 553	7 730	7 817	8 106	8 400	8 724
Finansiella intäkter	77	50	155	50	50	50
Finansiella kostnader	-517	-310	-317	-389	-87	-103
<i>varav finansiell del pensioner</i>	-71	-309	-313	-388	-86	-83
<i>Justering orealiserade poster</i>	419	-	-56	-	-	-
Summa	7 532	7 470	7 600	7 767	8 363	8 671

Finansiering 2024–2026, jämfört med utfall 2022 och prognos 2023

Skatteintäkter

Skatteintäkterna motsvarar ca två tredjedelar av Region Kronobergs totala intäkter. Skatteintäkterna är beroende av samhällsekonomins utveckling samt den skattesats som fastställs av Region Kronobergs förtroendevalda.

Skattesats (utdebitering) 2024

Skattesatsen i Region Kronoberg för 2024 fastställs till 12,00 procent.

Kommunalekonomisk utjämning och generella bidrag

Beloppen i Budget 2024 gällande utjämningsystemet baseras på preliminära uppgifter i april 2023. Det kommer eventuellt att kompletteras med tillskott enligt regeringens budgetproposition. Det slutliga utfallet av utjämningen för 2024 fastställs i december 2023.

Läkemedelsförmånen

Regeringen avser att i nära samarbete med berörda aktörer fortsätta arbetet med samordnade och angelägna utvecklingsinsatser inom läkemedelsområdet. Dessutom avser regeringen att i samarbete med SKR åstadkomma en långsiktigt hållbar hantering av statens bidrag till regionerna/landstingen för kostnaderna för läkemedelsförmånen.

Bidrag för läkemedelsförmånen budgeteras för 2024 till 710 mnkr baserat på Socialstyrelsens höstprognos för läkemedelskostnader inom förmånen.

Finansiella intäkter och kostnader

Budgeten för finansiella kostnader åren 2024–2026 avser till största delen Skandias prognostiserade finansiella kostnad för intjänandedelen på pensionsskulden för respektive år. Den finansiella kostnaden för pensioner består av ränte- och basbeloppsuppräkningskostnader.

Övriga finansiella kostnader och intäkter avser framförallt bankavgifter, ränteintäkter och avkastning i kapitalförvaltningen.

Resultatbudget, mnkr

	Utfall 2022	Budget 2023	Prognos 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Verksamhetens nettokostnader	-6 969	-7 553	-7 750	-7 935	-8 111	-8 409
Skatteintäkter	5 592	5 756	5 772	5 984	6 256	6 536
Generella statsbidrag och utjämning	1 961	1 974	2 046	2 122	2 144	2 188
Verksamhetens resultat	584	177	68	171	289	315
Finansnetto	-441	-260	-162	-339	-37	-53
Redovisat resultat	122	-83	-94	-168	252	262
Balanskravsjusteringar	419	-	-56	-	-	-
Resultat efter balanskravsjustering	561	-83	-150	-168	252	262
Resultat i förhållande till skatteintäkter, kommunalekonomisk utjämning och generella statsbidrag	7,4 %	-1,1 %	-1,9%	-2,1%	3,0%	3,0%

Under åren 2023 och 2024 förutspås lågkonjunktur i Sverige med en försämrad skatteunderlagstillväxt. Den kraftiga inflationen är just nu den starkast drivande faktorn i konjunktursvängningen. Inflationen kommer även ha en kraftig påverkan på Region Kronobergs pensionsavsättning. Värdesäkringen av pensionsförpliktelser inom avsättningarna i balansräkningen innebär en stor tillfällig belastning på regionens resultat. Belastningen bedöms leda till underskott som inte kan hanteras med tillfälliga åtgärder eller med kostnadsreduktioner i verksamheten. För det negativa resultatet som uppstår åberopas disponering av resultatutjämningsreserven för 2024 i enlighet med kommunallagen, kapitel 11, § 5 samt Region Kronobergs beslutade riktlinjer för God ekonomisk hushållning (RF 2021-04-28 § 50).

Region Kronoberg har vid dags datum 635 mnkr i den s k resultatutjämningsreserven (RUR).

Enligt regionfullmäktiges fastställda riktlinjer för God ekonomisk hushållning framgår att medel från RUR får användas när den årliga ökningen av det underliggande skatteunderlaget understiger den genomsnittliga utvecklingen för de senaste tio åren. Detta gäller både budget och årsredovisning.

Kassaflödesbudget, mnkr

	Utfall 2022	Budget 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Löpande verksamhet					
Årets resultat	143	-84	-168	252	262
Avskrivningar	240	278	252	278	303
Avsättningar (netto)	222	551	628	106	96
Rörelsekapitalförändring	-219	-57	37	846	-45
Kassaflöde från löpande verksamhet	386	688	748	1 482	616
Investeringar	-663	-888	-1 011	-1 482	-1549
Förändring långsiktiga fordringar och skulder	25	0	0	0	933
Förändring Likvida medel	-252	-200	-263	0	0

Kassaflödesanalysen visar hur likviditeten förändras under planperioden. Här redovisas in- och utbetalningar till skillnad från resultatbudgeten där intäkter och kostnader redovisas.

Balansbudget, mnkr

	Utfall 2022	Budget 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Tillgångar					
Anläggningstillgångar	2 720	3 330	4 089	5 293	6 539
Omsättningstillgångar	4 699	4 586	4 356	3 541	3 616
-varav finansiella omsättningstillgångar	3 135	3 385	3 433	2 483	2 531
Summa	7 419	7 916	8 446	8 834	10 154
Eget kapital, avsättningar och skulder					
Eget kapital	2 857	2 773	2 605	2 857	3 118
Avsättningar (pensioner mm)	2 966	3 517	4 145	4 251	4 347
Skulder	1 596	1 626	1 696	1 726	2 689
Summa	7 419	7 916	8 446	8 834	10 154

Balansbudgeten visar regionens förväntade tillgångar, eget kapital, avsättningar och skulder respektive år.

DRIFTSRAMAR PER NÄMND

Nedan redovisas preliminära driftsramar för nämnderna under perioden 2024–2026. Driftsramarna är preliminära då interna budgetposter kan komma att förändras.

Preliminära driftsramar, mnkr

	Utfall 2022	Budget 2023*	Prognos 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Hälso-och sjukvårdsnämnd	4 546	4 912	5 029	4 985	5 126	5 141
Trafiknämnd	446	413	485	422	470	502
Regional utvecklingsnämnd	77	82	82	82	83	84
Kulturnämnd	71	74	74	73	75	77
Styrelsen för Grimslövs folkhögskola	13	16	16	16	16	16
Nämnden för folkhälsa och vårdval***	1 248	1 332	1 347	1 383	1 375	1 397
Regionstyrelsen	560	715	707	964	956	1 183
Patientnämnden	2	2	2	2	2	2
Regionfullmäktige inkl revisorer**	7	8	8	8	8	8
Summa	6 969	7 554	7 750	7 935	8 111	8 409
<i>Förändring jämfört med föregående år</i>				5,1%	2,2%	3,7%

*Budgetram avläst maj 2023 ** OBS! beloppen är före uppräknig av arvoden för 2024

**Nämnden för folkhälsa och vårdval fanns ej 2022, beloppet för 2022 avser vårdval.

Förändringar ramar 2024–2026 jämfört med 2023

Förändringar 2024–2026 jämfört med 2023

<i>Belopp i mnkr</i>	2024	2025	2026
Hälso och sjukvårdsnämnd			
Kompensation lönerevision (ej avtal 2024-2026)	34,0	34,0	34,0
Resursförändring	39,2	179,9	194,5
Varav			
Finansiering OB-Bonus och ökad grundbemanning	39,0	39,0	39,0
SUMMA	73,2	213,9	228,5
Trafiknämnd			
Kompensation lönerevision (ej avtal 2024-2026)	0,6	0,6	0,6
Resursförändring	8,7	56,1	88,2
Varav			
Krösatåg Växjö-Emmaboda	6,0	12,5	13,1
Budgetflytt till Medarbetarpaket	-4,1	-4,1	-4,1
SUMMA	9,2	56,7	88,8
Regional utvecklingsnämnd			
Kompensation lönerevision (ej avtal 2024-2026)	0,6	0,6	0,6
Resursförändring	-0,4	0,4	1,2
Varav			
Budgetflytt till Medarbetarpaket	-0,8	-0,8	-0,8
SUMMA	0,1	1,0	1,8
Kulturnämnd			
Kompensation lönerevision (ej avtal 2024-2026)	0,1	0,1	0,1
Resursförändring	-0,7	1,1	3,0
Varav			
Budgetflytt till Medarbetarpaket	-0,7	-0,7	-0,7
SUMMA	-0,7	1,2	3,1
Styrelsen för Grimslövs folkhögskola			
Kompensation lönerevision (ej avtal 2024-2026)	0,2	0,2	0,2
Resursförändring	-0,1	-0,2	-0,2
varav			
Budgetflytt till Medarbetarpaket	-0,1	-0,1	-0,1
SUMMA	0,1	0,1	0,0

Nämnden för folkhälsa och vårdval			
Kompensation lönerevision (ej avtal 2024–2026)	0,0	0,0	0,0
Resursförändring inkl LPIK-uppräkning	50,9	42,9	65,3
SUMMA	50,9	42,9	65,4
Regionstyrelsen			
Kompensation lönerevision (ej avtal 2024–2026)	4,9	4,9	4,9
Resursförändring (inkl lönerevision 2024–2026 *)	244,1	236,4	463,4
varav			
Medarbetarpaket	15,0	33,0	33,0
Budgetflytt till Medarbetarpaket	-7,2	-7,2	-7,2
För framtida ramförändringar 2025–2026	0,0	169,0	288,0
SUMMA	249,0	241,3	468,3
Patientnämnden			
Kompensation lönerevision (ej avtal 2024–2026)	0,0	0,0	0,0
Resursförändring	0,0	0,0	0,0
SUMMA	0,0	0,0	0,0
Regionfullmäktige			
Resursförändring	-0,5	-0,4	-0,3
varav			
Budgetflytt till Medarbetarpaket	-0,1	-0,1	-0,1
SUMMA	-0,5	-0,4	-0,3
SUMMA Förändringar jämfört med 2023	381,5	556,6	855,4

*Löneavtal (2024–2026) fördelas efter utfall till respektive nämnd och år

KAPITERINGSERSÄTTNING TILL VÅRDVAL OCH BARNTANDVÅRD

Vårdersättning Vårdval Kronoberg

Uppräkning för vårdersättning Vårdval Kronoberg görs med 3,5 procent för år 2024 enligt LPIK inklusive läkemedel (SKR:s prognos april 2023).

Vårdersättningen 2024 uppgår därmed till följande uttryckt i kronor per listad och år.

Vårdersättning per listad och år

<i>Belopp i kr</i>	
Vårdersättning, 2023	5 126
Uppräkning (LPIK)	179
Pneumokockvaccin	3
Vårdersättning, 2024	5 308
Inklusive 2 % momsersättning	5 414

Barntandvårdspeng

Uppräkning av barntandvårdspengen görs med 4,1 procent (LPIK exklusive läkemedel).

Barntandvårdspengen för år 2024 uppgår därmed till följande, uttryckt i kronor per barn och år:

Barntandvårdspeng, kronor per barn och år

	<i>å pris 2023</i>	<i>Uppräkning</i>	<i>å pris 2024</i>
Barntandvårdspeng 3–23 år	1 639	67	1 706
Områdesansvar 0–2 år	335	14	349
Områdesansvar 3–23 år	209	9	218

INVESTERINGSBUDGET

Investeringsram 2024–2026

	Prognos 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Fastighetsinvesteringar beslutade av RF	583	626	1 126	1 261
CLV (Centrallasarettet Växjö)				
- Dialysen	17			
- Planerat tilläggsbeslut	5			
- OP-aggregat CLV	8			
LL (Ljungby Lasarett)				
- Ny vårdbyggnad 1 N i LL	10	64	150	300
- Förstärkning 1C i LL	1	14		
- Parkeringsdäck LL	86	10		
SO (Sigfridsområdet)				
- Hjälpmedelscentral Sigfrid + regionarkiv	8			
- Planerat tilläggsbeslut	5			
- Renovering av hus 1 (barnhabilitering och administration)	85	31	25	
- Planerat tilläggsbeslut			26	
- Markarbete ink hus E9	11	1		
- Planerat tilläggsbeslut		16		
- Elbussdepå	21			
- Planerat tilläggsbeslut	9			
- Värmeanläggning Grimslov	8			
Räppe				
- Nytt sjukhus	300	400	800	900
- Ambulansstation				45
Intäktsfinansierad verksamhet				
- Rättpsykiatri nybyggnation K8	9	90	50	
- Planerat tilläggsbeslut			75	16
Fastighetsinvesteringar planerade för beslut i RF/RS	37	109	56	51
CLV				
- Anpassningar CLV, bland annat PCI och Neonatal	10	32		
LL				
- Anpassningar LL, bland annat förberedelser inför rivning 1 A samt ambulansstation		36	26	20

SO				
- Ombyggnation Helgonet vid rivning av hus 2	7			
Intäktsfinansierad verksamhet				
- Teleborgs vårdcentral, ombyggnation	9	15		
- Rättspsykiatri ombyggnation	11	26	30	31
Fastighetsanslaget	50	50	50	50
- Tekniska reinvesteringar	35	35	35	35
- Mindre ombyggnationer samt verksamhetsanpassningar	15	15	15	15
MT och övrig utrustning	115	141	165	101
-varav återanskaffning	86	96	128	63
Investeringar beslutade i RS				
- Renovering av hus 1 (barnhabilitering och administration)		8		
- Dialysen	1			
- Hjälpmedelscentral e56 Sigfrid + regionarkiv	4			
Planerade projekt				
-Hemtagning av verksamhet		16		
Intäktsfinansierade verksamheter				
- Mikrobiologen	6	1	2	5
- Rättspsykiatri	3	5	18	5
- Rättspsykiatri nybyggnation K8			2	13
- Primärvården	2	1	1	1
- Teleborgs vårdcentral, ombyggnation		1		
- Hjälpmedelscentralen	9	9	9	9
- Folktandvården	5	5	5	5
Investering IT	41	41	42	42
-varav återanskaffning	30	30	30	30
Oförutsett	44	44	44	44
-varav konst	1	2	1	2
Summa	869	1 011	1 482	1 549

Låneram

Region Kronobergs stora planerade investeringsbehov den kommande tioårsperioden ställer krav på att likviditet finns.

För att säkerställa tillgången till likviditet ska regionfullmäktige i samband med beslut om budget även besluta om nyupplåning och refinansiering samt kredit. Medel från överlikviditetsförvaltningen kan tas i anspråk för att finansiera investeringarna, men ett upplåningsbehov kan eventuellt ändå uppstå under 2024. Med anledning av detta beviljar regionfullmäktige under 2024 låneram på 1 500 mnkr samt att den av regionfullmäktige beslutade krediten kvarstår.

**Hållbar
utveckling i
Region
Kronoberg**

HÅLLBAR UTVECKLING I REGION KRONOBERG

Region Kronoberg vill vara en ansvarsfull aktör med höga ambitioner inom hållbarhetsområdet. 2023 ska regionfullmäktige anta ett nytt program för hållbar utveckling som gäller för den egna verksamheten under perioden 2024–2028. Hållbarhetsprogrammet utgår från FN:s globala mål - Agenda 2030 som syftar till att avskaffa extrem fattigdom, minska ojämlikhet och orättvisor i världen, främja fred och rättvisa, skydda planetens naturresurser och lösa klimatkrisen. Hållbarhetsprogrammet sammanfattar de områden Region Kronoberg behöver utveckla för att verksamheten ska ta ytterligare steg mot att bidra till en hållbar utveckling.

En hållbar utveckling tillgodoser alla människors behov och mänskliga rättigheter idag utan att äventyra kommande generationers möjligheter att tillgodose sina. Vårt arbete för en hållbar utveckling vilar på tre ben; social, ekologisk och ekonomisk utveckling. De tre perspektiven är lika viktiga och varandras förutsättningar. Människan är i centrum, ekologin sätter ramarna och en långsiktig ekonomisk hushållning är en förutsättning samt ett medel för hållbar utveckling.

HÅLLBARHETSPROGRAM

Hållbarhetsprogrammets målsättningar är indelade i fyra fokusområden:

- God livsmiljö och hälsa
- Hållbar organisation och arbetssätt
- Klimatanpassning och minskad klimatpåverkan
- Hållbar konsumtion och produktion

God livsmiljö och hälsa

Den psykiska ohälsan ökar i Sverige och hälsan är inte jämnt fördelad utan skiljer sig åt mellan olika grupper i befolkningen Region Kronoberg medverkar till att skapa förutsättningar för en god och jämlik hälsa i länet. Sjukvården kan inte ensam lösa ojämlikheten, men kan bättre anpassas till olika gruppers och individers unika behov. Hälso- och sjukvården ska arbeta sjukdomsförebyggande och hälsofrämjande samt vara lättillgänglig för kontakt, bedömning och besök.

För att bidra till en god livsmiljö och hälsa har vi under detta fokusområde även målsättningar om att våra inomhus- och utomhusmiljöer ska vara hälsofrämjande och hållbara. Detta gör vi genom att ta med perspektivet i vår fastighetsförvaltning t.ex. vid val av material och hur vi planerar våra lokaler och vår utomhusmiljö. Vi arbetar även med att minska den negativa påverkan på miljö och hälsa från vår användning av läkemedel och kemikalier.

För att förverkliga Barnkonventionens principer och krav arbetar vi utifrån ”Strategin för att stärka barnets rättigheter i Sverige” inom alla verksamheter där barn är berörda.

Hållbar organisation och arbetssätt

Sverige är ett av världens mest jämlika och jämställda länder men det finns fortsatta utmaningar inom exempelvis ojämlik tillgång till utbildning och sysselsättning mellan grupper i samhället samt inkomst- och hälsoskillnader mellan kvinnor och män. Jämlika och jämställda samhällen där mänskliga rättigheter respekteras är förutsättningar för långsiktigt hållbara samhällen. Region Kronobergs policy och

värdegrund utgår från respekt för människan och förståelsen för att alla människor är födda fria och lika i värde och rättigheter såsom de beskrivs i FN:s *Allmänna förklaring om mänskliga rättigheter*. Alla som är verksamma inom Region Kronoberg ska respektera, skydda och främja mänskliga rättigheter. Vi arbetar för allas lika värde, jämställdhet, jämlikhet och förbud mot diskriminering.

Region Kronoberg ska vara en attraktiv arbetsgivare med goda utvecklings- och karriärmöjligheter för alla. Vi har som mål att skapa attraktiva och hälsofrämjande arbetsplatser där medarbetare trivs, mår bra och utvecklas i sina yrkesroller. Vi ska sträva efter en nollvision beträffande arbetsrelaterad ohälsa. Alla medarbetare ska kunna förena förvärvsarbete med föräldraskap och socialt liv.

Klimatanpassning och minskad klimatpåverkan

Klimatförändringarna är en av våra största globala utmaningar. I Parisavtalet fastslogs målet att hålla den globala uppvärmningen långt under två grader med ambitionen att den ska stanna vid 1,5 grader. Sverige ligger relativt långt fram i klimatomställning men når inte de nationella mål som satts upp för klimat och miljö.

Region Kronoberg behöver klimatanpassa verksamheten och minska klimatpåverkan. Region Kronoberg har stor klimatpåverkan från till exempel vår förbrukning av livsmedel och förbrukningsvaror, arbetspendling, tjänsteresor, kollektivtrafik och energianvändning. Klimatanpassning innebär att vi behöver anpassa oss till ett förändrat klimat och säkra hälso- och sjukvården mot risker med till exempel värmeböljor, elbortfall, översvämningar och infektioner.

För att minska klimatpåverkan är det ett viktigt arbete är att minska utsläppen av växthusgaser med fossilt ursprung. Region Kronoberg arbetar därför bland annat med energioptimering av våra fastigheter, att andelen egenproducerad förnybar energi ska öka, att vår fordonsflotta ska kunna köras på förnybara bränslen samt att fossila koldioxidutsläpp ska minska från våra tjänsteresor och godstransporter.

Hållbar konsumtion och produktion

Hållbar konsumtion och produktion är ett av de mål i Agenda 2030 där Sverige har stora utmaningar.

Konsumtion och produktion av varor och tjänster medför utöver klimatpåverkan även stor miljöpåverkan, globalt och lokalt, till exempel användning av naturresurser, uppkomst av stora volymer avfall, påverkan på biologisk mångfald samt användning och spridning av kemikalier.

Ett viktigt verktyg för en hållbar konsumtion och produktion är upphandling och Region Kronoberg ställer därför miljö- och hållbarhetskrav på produkter och tjänster. Många av de produkter som köps in tillverkas i länder med utbredd fattigdom, där det förekommer brott mot mänskliga rättigheter. Samtliga regioner i Sverige ställer därför krav i upphandlingar enligt en gemensam uppförandekod för etiskt och socialt ansvarstagande. Det kan till exempel handla om lika rättigheter, barns rättigheter, bättre arbetsvillkor, arbetsmiljö, tillgänglighet eller mindre miljöpåverkan.

Livsmedel, mat och måltider påverkar alla tre hållbarhetsaspekterna och är viktiga redskap i regionens hållbarhetsarbete. Regionens arbete inom områdena bidrar till att främja en hållbar livsmedelsproduktion, hälsosamma matvanor och en ökad självförsörjningsgrad av livsmedel.

Eftersom finanssektorn har stor indirekt påverkan på klimat är det viktigt att det redan påbörjade arbetet med att minska klimatpåverkan från våra aktiefonder och investeringar fortsätter.

Målsättningen är att arbetet mot målen i hållbarhetsprogram 2024–2028 ska bidra till att hållbarhet ska genomsyra verksamheterna i ännu högre grad.

För att samordna och styra arbetet tas årliga genomförandeplaner fram. En viktig framgångsfaktor för programmets genomförande är att målen implementeras i verksamhetsplaner och i budget på olika nivåer.

Uppdrag/prioriterade aktiviteter

<i>Uppdrag</i>	<i>Tidplan</i>	<i>Ansvarig</i>
Fastställa och följa upp genomförandeplan 2024 för Hållbarhetsprogrammet En genomförandeplan som konkretiserar aktiviteter och åtgärder för det kommande året i enlighet med beslutat hållbarhetsprogram	2024	RS

